

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Veličastna zmaga državne misli

Pri skupščinskih volitvah v nedeljo je glasovalo v vsej državi nad 64 odstotkov, a v dravski banovini sami okrog 52 odstotkov volilnih upravičencev — Mogočen odmev v inozemstvu

Potek volitev v vsej državi

Volitve v narodno skupščino so v nedeljo dne 8. t. m. po vsej državi potekle mirno in v najlepšem redu. Razen pri treh brezpomembnih izgredivih, mir nikjer ni bil kršen. Zelo pa je oviralo ponekod potek volitev slabo vreme. V dravski banovini je skoro ves dan deževalo, v južnem delu savske in v vsej primorski banovini pa je vladalo tako neurje, da na mnogih krajih ljudje zaradi nalivov in snežnih metežev sploh niso mogli iti iz hiš. Zato je bila v teh krajih volilna udeležba razmeroma najmanjša. Kljub temu pa je bila v splošnem udeležba pri volitvah naravnost ogromna in celo večja kakor pri zadnjih skupščinskih volitvah leta 1927. Skupno je volilo v nedeljo v vsej državi 2.361.620 volilcev, kar znaša 65,4 odstotka vseh volilnih upravičencev. Pri zadnjih volitvah leta 1927. je bilo oddanih vseh skupaj 2.324.569 glasov ali 64,5 odstotka.

Po posameznih banovinah znaša udeležba po odstotkih:

- v Beogradu z Zemunom in Pančevim 61;
- v moravski banovini 79,7;
- v zetski banovini 78,7;
- v drinski banovini 75,8;
- v vardarski banovini 71,3;
- v dunavski banovini 71,1;
- v vrbaski banovini 69,4;
- v savski banovini 54,8;
- v dravski banovini 52,0;
- v primorski banovini 34,4.

Prestolnica in vsa naša prosvetna središča so daleč prekosila volilno udeležbo pri prejšnjih volitvah. V Beogradu je glasovalo 31.500 volilcev, leta 1927. pa je bilo 27.000 volilcev vseh strank. V Zagrebu so bili oddani 23.204 glasovi, leta 1927. pa so vse stranke skupaj dobile 19.530 glasov. V Ljubljani je to pot glasovalo 13.464 volilcev, pri prejšnjih volitvah pa je bilo oddanih za vse stranke skupaj 10.100 glasov. V Sarajevu je glasovalo 15.980 volilcev, leta 1927. pa 12.765. V Nišu je bilo oddanih 21.193 glasov, leta 1927. pa so vse stranke prejele 15.511 glasov. V Novem Sadu je glasovalo 10.446 volilcev, pri prejšnjih volitvah pa komaj 5.165.

Podobno je bilo v drugih mestih. Naj še omenimo, da jih je v Mariboru od 9364 upravičencev volilo 6771. V Celju jih je volilo od 1963 upravičencev 1548 (78 odstotkov). Z nedeljskim zgodovinskim glasovanjem je naš narod dokazal, da se je kraljevina Jugoslavija ukoreninila v njegovi duši in da ne dovoljuje več, da bi kdorkoli o tem podvomil.

Razmerje glasov v dravski banovini po srezih

Srezi:	Volilnih upravičencev:	Glasovalo je po številu:	Glasovalo je v odstotkih:	Glasov so dobili:	
Ljubljana mesto	16.460	13.464	82	dr. Kramer	13.464
Brežice	8.534	4.899	57.40	Urek	3.398
Celje	16.671	7.372	44.60	Krulej	1.501
Črnomelj-Metlika	6.068	3.206	52.38	Prekoršek	4.543
Dolnja Lendava	9.533	6.195	64.60	Piki	2.829
Gornji grad	4.677	2.621	56.04	Lovšin	1.556
Kamnik	9.573	4.147	43.31	Makar	1.650
Kočevje	9.721	6.485	67	Hajdinjak	3.511
Konjice	5.241	1.387	26.46	Faflik	2.684
Kranj	14.402	7.002	50	Goričar	1.282
Krško	13.360	6.272	46.95	Pustoslemšek	1.339
Laško	9.977	5.779	60.34	dr. Potokar	632
Litija	9.862	4.247	43.06	dr. Rožič	1.009
Logatec	7.255	3.770	52	Cerar	2.506
Ljubljana okolica	19.099	10.551	55.04	Pucelj	6.485
Ljutomer	10.247	4.768	46.53	Gajšek	1.349
Maribor desni breg	13.860	7.723	56	Goričar	38
Maribor levi breg	22.789	12.970	54	Barle	7.002
Murska Sobota	14.825	10.812	76	Drmelj	1.895
Novo mesto	11.741	5.606	39	Majcen	1.495
Ptuj	18.335	7.101	39	Vale	991
Radovljica	9.955	6.976	70.07	Grebenc	1.891
Slovenjgradec	7.616	2.227	29.10	Pavlič	3.399
Šmarje	11.368	3.124	27.48	Juvan	2.380
Prevalje	8.395	2.722	32.43	Turk	476
				dr. Zorec	1.016
				Mrovlje	2.755
				dr. Rapè	3.770
				Jarc	2.045
				Koman	5.675
				Pavčič	1.174
				Zebal	1.464
				Šinkovec	193
				Zemljč	4.768
				dr. Vauhnik	2.349
				Kirbiš	2.084
				Krejčič	3.290
				dr. Pivko	12.970
				Vežir	586
				Hartner	5.079
				Benko	5.147
				Klinc	4.711
				dr. Zupanič	895
				Vuk	1.490
				Petovar	5.213
				Petek	398
				Mohorič	4.236
				Ažman	2.740
				dr. Vošnjak	1.162
				Mermolja	354
				Rupnik	711
				Zdolšek	1.162
				Spindler	1.241
				Drofenik	721
				dr. Rapotec	1.018
				inž. Pahernik	1704

Narodni poslanci dravske banovine

Kakor kaže sprednje razmerje glasov, so bili v dravski banovini izvoljeni naslednji kandidati:

- za Ljubljano mesto: dr. Albert Kramer, minister za gradbe;
- za srez Brežice: Ivan Urek, posestnik in župan v Globokem;
- za srez Celje: Ivan Prekoršek, upravitelj javne bolnišnice v Celju;
- za srez Črnomelj in Metliko: Danijel Markar, posestnik in gostilničar v Metliki;
- za srez Dolnja Lendava: Anton Hajdinjak, posestnik v Odrancih;
- za srez Gornji grad: Rasto Pustoslemšek, novinar v Ljubljani;
- za srez Kamnik: Anton Ceraar, posestnik in gostilničar v Kamniku;
- za srez Kočevje: Ivan Pucelj, minister in posestnik v Velikih Laščah;
- za srez Konjice: Karel Gajšek, notarski kandidat v Konjicah;
- za srez Kranj: Janko Barle, župnik v Ljubljani;
- za srez Krško: Alojzij Drmelj, posestnik in župan v Boštanju;
- za srez Laško: Alojzij Pavlič, profesor verouka v Celju;
- za srez Litijo: Milan Mrovlje, geometer in posestnik v Ljubljani;
- za srez Logatec: dr. Stane Rapè, tajnik Zveze kulturnih društev v Ljubljani;
- za srez Ljubljano okolico: Albin Komana, posestnik v Vižmarjah;
- za srez Ljutomer: Jakob Zemljič, posestnik in župan v Radenci;
- za srez Maribor, desni breg: Anton Krejči, tovarniški ravnatelj v Rušah;
- za srez Maribor, levi breg: dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru;
- za srez Mursko Soboto: Josip Benko, industrijec in župan v Murski Soboti;
- za srez Novo mesto: Anton Klinc, župan v Gornjem polju;
- za srez Prevalje: inž. Franc Pahernik, posestnik v Vuhredu;
- za srez Ptuj: Lovro Petrovar, poštar v p. in posestnik v Ivanikovcih;
- za srez Radovljico: Ivan Mohorič, glavni tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani;

za srez Slovenjgradec: dr. Bogumil Vošnjak, poslanik v p. v Beogradu;

za srez Šmarje: Vekoslav Spindler novinar v Mariboru.

Veličastne manifestacije po volitvah

Po volitvah so se v nedeljo zvečer vršile po vseh krajih Jugoslavije velike manifestacije. V Ljubljani se je zbralo pred Kazino več tisoč ljudi. Ko je stopil na balkon Kazine minister za gradbe, g. dr. Albert Kramer, je nastalo med občinstvom nepopisno navdušenje. «Živel dr. Kramer! Živela enotna in močna Jugoslavija!» Vzklikanje je utihnilo šele, ko je g. dr. Kramer povzel besedo in dejal med drugim:

«Dragi someščani! Dragi prijatelji! Globoko ginjen se zahvaljujem za izkazano mi zaupanje. Vem, da niste volili samo mene, vem, da ste volili tudi za veliko misel, za katero smo danes manifestirali. Ljubljana je bila vedno na čelu našega naroda, pa tudi danes se je izkazala kot prava voditeljica Slovencev v narodni brambli. Visoko je dvigala jugoslovensko zastavo in nikoli ni bila Ljubljana tako složna v fronti kakor danes. Bila je to ena sama armada, ki je oddajala svoje glasove in volila za veliko narodno stvar. Izginile so med nami vse bivše strankarske razlike, izginila so vsa nasprotja in sovraštva. Današnja nedelja bo zgodovinskega pomena ne samo za Ljubljano, temveč za vso Slovenijo.

Dragi someščani! Mislim, da je danes Ljubljana stopila na čelo vseh mest in vseh krajev Jugoslavije. Nad 80-odstotkov ljubljanskih volilcev je oddalo svoje glasove na voliščih. Ljubljana je dala zgled vsemu našem slovenskemu rodu, kako zna biti v volilni borbi složna v veliki misli za Jugoslavijo. Pa ne samo Ljubljana, tudi drugi okraji po domovini so stopili na branik državnih koristi. Vsi oni, ki so hoteli naš narod odvrniti od zanimanja in sodelovanja pri borbi za zmago državne misli, so žalostno propadli!

Zagotavljam vas, da bom kot ljubljanski poslanec vedno zastopal program in misli, za katere sem se boril. Ti veliki dnevi bodo za vedno ostali zapisani v zgodovini našega mesta. Še enkrat: Srčna vam hvala za izkazano mi zaupanje. Vračal bom zvestobo za zvestobo! Živel Nj. Vel. kralj Aleksander!»

Vsa prešinjena od teh lepih besed se je množica pridružila vzkliku kralju Aleksandru s pravitim navdušenjem, s kakršnim je že prej pre-

kinjala posamezne poudarke govornika. Železničarska godba je nato zaigrala državno himno.

Po odigranju veličastne državne himne, ki jo je vse občinstvo poslušalo odkritih glav, je pristrčno pozdravljen izpregovoril ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc.

Po županovem govoru se je razvil po mestu veličasten sprevod z železničarsko godbo in prirejal navdušene manifestacije. Med vzkliki kralju, Jugoslaviji, predsedniku vlade Živkoviću in ljubškemu poslancu ministru za gradbe dr. Kramerju je sprevod prispel pred bansko palačo, kjer se je pojavil ban g. dr. Marušič, ki so ga manifestanti navdušeno pozdravljali. Istočasno so manifestirale v Ljubljani še druge manjše skupine.

Važen mejnik v zgodovini Jugoslavije

Vedeli smo, da bo pri volitvah večina jugoslovenskih volilcev šla volit, saj so bile te nestranske volitve nekaka preizkušnja, ali je jugoslovenski narod zadosti zaveden in zadosti zrel, da pokaže, kako so mu napredek, lepa bodočnost in moč Jugoslavije nad vse na svetu, toda tako sijajne zmage nismo pričakovali. Nad 65 odstotkov volilcev je oddalo svoje glasove in še med onimi, ki niso opravili svoje državljanske dolžnosti, je velika množica takih, ki so jih doma zadržale razne ovire. Tako je v dravski banovini mnogokje obdržalo volilce doma deževno vreme, a v primorski banovini ponekod zaradi bore volilci sploh niso mogli na prosto.

Te volitve so eden najvažnejših mejnikov v zgodovini naše lepe Jugoslavije. Sijajen uspeh volitev je podlaga, na kateri bomo dalje gradili našo bodočnost do cilja, da bo ves naš jugoslovenski narod živel v blagostanju in na visoki stopnji prosvetljenosti. Nič nas ne čudo sedaj ovirale stare strankarske mrznje na potu za napredkom in v novi narodni skupščini se ne bo s praznimi marnjami tratil dragoceni čas. Mnogo resnega in treznega dela bo treba, da se odkrijamo gospodarskih težkoč, ki sicer niso po naši krivdi padle na nas.

Uspeh volitev je poparil vse mračnjake, ki so hoteli odvrniti naš narod od izvršitve volilne pravice. Konec je sedaj njihove žalostne slave.

Z veseljem moramo ugotoviti, da smo tudi Slovenci storili svojo dolžnost. Huda je bila volilna borba v Sloveniji, zato je zmaga pri nas še večjega pomena. Pokazali smo, da smo pri nas v večini pravi Slovenci in pravi Jugoslovenci.

Soteščan:

Zaklad v grobnici

(Starodavna zgodba.)

«Ali je prav povedal?» je vprašal nadzornik beričev. Nato je tudi Karel začel pripovedovati. Njegovo pripovedovanje se je ujemalo s tem, kar je bil lopov izpovedal.

«Kdaj ste pa odnesli zaklad?» so poizvedovali beriči. «Dokazano je, da so posetile grobnico nepoklicane osebe...»

«Mi nismo tega storili», je moral ropar ponovno nadaljevati. «Res so se tovariši drugo noč vrnili na Ostrožje, a grobnica je bila že izropana. Zaradi tega so Abdonu dejansko grozili. Tedaj je sklenil, da pojde na Otrožje, kjer se bo uveljavil kot lažni dedič. To je pomirilo razdražene duhove. O njegovem uspehu pa še nimamo točnega poročila...»

«Pa ga tudi ne boste imeli», mu je Klemen pretrgal besedo. Ponovno je pozval eriče, naj preiščejo prostore, zakaj vedno bolj se mu je dozdevalo, da so roparji oplenili grobnico. Morda so prikrili celo Abdonu, da ni bilo treba deliti. Karel pa je previdno molčal; svojega mišljenja o zakladu ni maral razodeti.

Karel in Durgelj sta ostala v sobani, kjer sta se pogajala za plačilo pred kratko uro. Kako naglo se je izpremenilo. Poprej se je pred njim šopiril razbojnik in zahteval visoko odkupnino. Zdaj pa gospodari jetnik na poti v svobodo. Nje-

govi okovi so zgrabili rokovnjača, da mu je pri tekla kri izza nohtov. Zaman jih je otresal in poskušal ubežati.

Ko je spoznal, da je železo močnejše kot njegova moč, se je vrغل skesano na kolena. «Plemeniti gospod!» je začel z drhtečim glasom. «Stregel sem ti kot prijatelju, ne pa kot jetniku. Vzel sem te iz ječe, da bi te oprostil. Tisto zaradi odkupnine je bilo le poskušanje — rešil bi te bil vendarle brez plačila.»

Karel se je namuznil in rekel: «Prepozno, Durgelj!»

«Zakaj?» Rokovnjač se je zvijal in kremžil: «Izpusti me, prijatelj! Zaupam v tvojo plemenitost. Nikar me ne zavrzi! Pusti me, naj živim in uživam svobodo.»

«Zaman me prosiš in vzdihuješ. Zamudil si lepo priložnost. Pokazal si, da nisi vreden mojega plačila.»

«Zaklada nimam ter ti ga ne morem obljubiti. Imam pa hvaležno srce, katero ti bom poklanjal vse življenje.»

«Dovolj! Nimam več oblasti nad tvojo usodo.» — Karel je zamahnil z roko, češ, naj ga več ne nadleguje.

Razbojnik je zarjul in planil v rov proti izhodu. Odprtina v podzemsko ječo je bila še odprta, zraven nje je ležala kamenita plošča. Tudi se je vrغل na tla in tulil: «Hinavec, ti si kriv moje smrti! Do groba naj te peče moj beg iz življenja!»

Ker je bil zvezan, si z rokami ni mogel pomagati. Priril se je s telesom do odprtine in zdrknil v globino. Priletel je z glavo na tla ter si zlomil tilnik. Zgodilo se je, kakor bi trenil. Karel je došel prepozno, da bi bil preprečil padec v globočino. Ko se je nekdo izmed beričev spustil nizdol po vrvi, je bil rokovnjač že mrtev. Ušel je pravični sodbi.

Beriči so zakrili odprtino in odšli iz brloga. Zunaj je sijalo solnce. Karel si je zatisnil oči, ki so se odvadile svetlobe. Čim se mu je nehalo bleščati, je pozdravil divno narodo. Videla se mu je kakor prerrojena. Iz daljave se mu je smehljal sivo zidovje ostroške graščine.

«Hitimo!» je priganjal poglavar beričev. «Lopov na Ostrožju nam ne sme ubežati.»

Četca je pokorno pospešila korake.

7. Zmaga pravice.

Abdon, sleparski nasilnik, je sikal od jeze. Oblastno je sedel v mehkem naslanjaču s prekrižanimi rokami. Čakal je poročila o ukradenem zakladu. Bilo pa ni nikogar, ki bi se bil opravičil, kaj šele priznal tatvino. Zadovoljen bi bil, ako bi se našel nekdo, ki bi vsaj koga očrnil. Tako bi imel povod, da bi lahko strogo nastopil. Toda grajsko osebje je bilo edino, kadar je šlo za pravico in poštenost.

Domišljija mu je neprestano kovala nove zvičaje. Pozval je nadzornika grajske straže. Prišel pa je njegov namestnik ter mu javil, da je Kle-

Nova doba se začenja. Vsi, ki smo glasovali v nedeljo za državo, smo s tem svečano obljubili, da bomo vse svoje moči posvetili skupnemu delu za močno in srečno Jugoslavijo.

V inozemstvu je veliki volilni uspeh državne Živkovičeve liste mogočno odjeknil. Splošno pišejo tuji časopisi, da pomenijo te volitve veliko okrepitev jugoslovenskega ugleda. Zaupanje inozemskega gospodarskega sveta v našo domovino se je takoj dvignilo, kar je našlo izraza tudi v dvignjenju vrednosti dinarja na curiški borzi. Zaupanje zunanjega sveta potrebuje danes vsaka država in sijajni rezultati nedeljskih volitev so važen prispevek h gradnji našega ugleda v svetu.

Imenovanje novih članov Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

«Službene Novine» objavljajo naredbo, s katero so razrešeni svojih dolžnosti vsi člani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in njihovi namestniki. Na njihova mesta so postavljeni: za predsednika Ivan Jelačin iz Ljubljane, za podpredsednike Elsbacher Konrad iz Laškega, Franchetti Engelbert iz Ljubljane in Hribar Dragotin iz Ljubljane.

Za člane trgovinskega odseka zbornice so imenovani: Jelačin Ivan (Ljubljana), Elsbacher Konrad (Laško), Stergar Anton (Kamnik), Čeh Franc (Murska Sobota), Vidmar Stane (Ljubljana), Brudermaier Leopold (Konjice), Berjak Franc (Kranj), Kovačič Josip (Ljubljana), Bahovec Ivan (Ljubljana), Pinter Ferdinand (Maribor), Lenarčič Stanko (Nova vas pri Rakeku), Stermecki Rudolf (Celje), Lavtižar Josip (Kranjska gora), Kljun Janko (Prevalje), Kastelic Edmund (Novo mesto), Senčar Milko (Ptuj); za njihove namestnike: Verbič Anton (Ljubljana), Pavlin Vinko (Trbovlje), Fürsager Leopold (Radovljica), Kos Ivan (Slovenska Bistrica), Kuharič Ludovik (Ormož), Humek Anton (Brežice), Sporn Josip (Ježica), Lukas Franc (Celje), Smerkolj Albin (Ljubljana), Verdajc Viljem (Maribor), De Gleria Anton (Logatec), Rom Matija (Kočevje), Fabijani Pavel (Ljubljana), Kostanjšek Jakob (Smartno pri Mariboru), Divjak Josip (Ribnica) in Cvenkelj Anton (Sv. Peter v Savinjski dolini).

Za člane obrtnega odseka so imenovani: Kavčič Franc (Ljubljana), Zadavec Jakob (Središče ob Dravi), Hohnjec Franc (Maribor), Fran-

men odsoten. Po nenadno nastali sledi je odšel za tatovi.

Lažni graščak je bil satansko zadovoljen. Berič se mu je prikupil, potihoma mu je namenil odlikovanje. Domislil se je nove nakane, zato je prav za prav beriča dal pozvati. Velel mu je, naj trosi po okolici tole novico:

«Kdor bo prinesel kako poročilo o zakladu, ta bo prejel nagrado.»

Tudi ta obljuba je ostala brez uspeha. Pri namišljenem graščaku se ni zaradi tega nihče oglasil. Živ krst se ni zmenil za njegovo plačilo. Z Oastrožja je izginila zaupnost in z njo vred tudi spoštovanje. Bal se je odločnega upora. V tem primeru ne bi imel nikogar na svoji strani, zato se mu je videlo nevarno razburjati pohlevno ljudstvo. Več bo dosegel, ako se kroti in premaguje.

Potuhnil se je kakor kužek in poklical beriča. Njegovo ponovno naročilo se je glasilo: «Straža naj mi privede vsakega uslužbenca, drugega za drugim, a vsakega posebe. Posebno je treba pariti, da kdo ne uide. Predvsem je potrebno poročati, s kakimi občutki se bo kdo odzval pozivu.»

Zlobnik je računl na dejstvo, da je strah najkrajša pot do priznanja. Kadar se človek ustraši, tedaj ga ni težko ujeti v besedi. Poskusil bo najprej s sladkimi obljubami, pa tudi z rahlo grožnjo. Preden bo drugič zatonilo solnce, mora priti do smotra.

Berič so prijeli vratarja ter ga tirali pred preiskovalca. Mož se ni ustrašil; imel je čisto

Perilo, ki leži v omari, kakor novo...

Vsake gospodinje srce utrip-lje veselo... belo, kakor sneg in dišeče po gozdu leži perilo v omari... kakor novo je postalo v mehki, obilni peni terpentinovega mila Gazela. Fino terpentinovo olje, ki je pridejano temu milu, je pranje olajšalo in pospešilo.

TERPENTINOVNO MILO GAZELA
pere zares čisto

GT. 33

chetti Engelbert (Ljubljana), Vrečar Ivan (Domžale), Bricelj Ivan (Ljubljana), Volk Jakob (Šoštanj), Bureš Franc (Maribor), Litrop Stefan (Turnišče), Ambrožič Josip (Ljubno na Gorenjskem), Golčar Jernej (Celje), Krapež Milko

(Ljubljana), Holi Josip (Brežice), Oset Andrej (Maribor) in Češarek Alojzij (Ribnica); za njihove namestnike: Zupančič Leopold (Ljubljana), Kralj Andrej (Brežice), Berličič Josip (Ptuj), Pust Franc (Ljubljana), Lampret Franc (Krško),

vest, lahko ga je pogledal z mirnim očesom. Spremljala ga je zavest, da se mu ni treba ničesar bati.

Abdon je bil ljubezniv in sladek. Vprašal ga je najprej, koliko let že opravlja svojo službo.

«Dvajset let», mu je odgovoril in dostavil ponosno: «Gospod Teodor je bil z menoj vedno zadovoljen. Nisem mu dal povoda, da bi me oštel ali grajal.»

«Vsi uslužbenci pa najbrže niso bili taki...» ga je zvijačno preizkušal. «Pokažite mi tja, kjer je največ sence...»

Vratar je spoznal, kam merijo njegove besede. «Ne boš me, Jaka», si je mislil in rekel: «Med nami ni nikogar, kateremu bi se dalo kaj slabega očitati. Vsakdo je stregel graščaku po svoji najboljši moči brez ugovora in nejevolje.»

«Seveda, dokler je še živel», se je zvijačnik porogljivo namuznil. «Ko pa je odšel, niste imeli gospodarja...»

«Njegovi hčerki Olgi smo služili z isto pokornostjo. Tako smo ji sladili grenke vre...»

«Morda pa ne vsi... Kdo je izvedel tatvino?»

«Gospod, o tem vem prav toliko, kakor kdaj bom umrl...»

«Čudno. Ključke imate od izhoda in veste, kdo pride in odide. Pa tudi — kdo kaj odnese...»

«Gledam tudi na to, pa nisem ničesar zapazil.»

Nasilnik si je izmislil: «Nekdo je videl nekoga, ki je prišel ponoči z dvorišča s težko vrečo...»

«Gospod, to je popolnoma izmišljeno», mu je pogumno ugovarjal. «Glavni izhod je ponoči zaprt; prepovedano mi je odpreti po določeni uri. Svoje dolžnosti še nisem nikoli zanemaril. Ako bi se bil kdaj res izpozabil, tedaj bi me bili prijeli beriči in čuvar na stolpu. Na stražnici je priprava, ki zaznamuje vsako odpiranje vrat po prepovedanem času.»

Vratarjev odgovor je bil tak, da ga zvijačnik ni znal zavrniti. Jezilo ga je, ker se je dal ugnati. Začel je prostovoljno popravljati: «Neznaneec z vrečo je lahko preplezal obzidje ali pa je prišel po tajnem izhodu...»

«To je prav za prav stvar nočne straže», ja spretno izpodbil njegovo mišljenje. «Znano mi je sicer, da je nekje pod zemljo rov, a je že davno zasut in zazidan.»

«Ali je graščak pogosto hodil v grobnico?» je nenadno zasukal vprašanje.

«Redno vsak dan, odkar mu je umrla so-proga...»

«Olga ga je seveda spremila...»

«Oba sta se rada mudila ob grobu dragega bitja...»

«Pa osebje?» — Nadležnik je pogledal vratarja, kot bi ga hotel predreti. Odgovora je iskal na njegovem obrazu.

Odgovoril mu je, ne da bi trenil z očesom: «Grobnice se ogibamo vsi, kar nas je v graščini. Nihče ne gre tja doli sam brez posebnega opravila. Celotno misel nanjo je strašna...»

Keršič Ivan (Ljubljana), Himelina Karel (Slovenjgradec), Lešnik Miha (Maribor), Volk Josip (Maribor), Perdan Jernej (Ljubljana), Dolšak Franc (Celje), Dolinar Fran (Ljubljana), Geyer Rudolf (Ljubljana), Lasič Vinko (Maribor), Zavadnik Franc in Hohnjec Miloš (Celje).

Za člane industrijskega odseka so imenovani: Bonač Fran (Ljubljana), Krejči Anton (Ruše), Lenarčič Josip (Vrhnik), Hajnrihar Franc (Skofja Loka), Hribar Dragotin (Ljubljana), inž. Dračar Oskar (Maribor), Širc Franc (Kranj), Rofina Anton (Ljubljana), Pogačnik Josip (član upravnega sveta pri TPD), Ribnikar Adolf (Ljubljana), dr. Rekar Ernest (Jesenice), inž. Jelenc Jožef (Maribor), Florjančič Ignac (Ljubljana), Pogačnik Hinko (Ruše), inž. Kobi Joško (Borovnica) in Westen Avgust (Celje); za njihove namestnike: dr. Pavlin Ciril (Ljubljana), Sadnik Julij (Sentpavel pri Preboldu), Majdič Franc (Domžale), inž. Suklje Milan (Ljubljana), Naglas Viktor (Ljubljana), Marinko Ivan (Tacen), Šetina Tilek (Jarše), Rus Ivan (Loški potok), inž. Klinar Anton (Ljubljana), inž. Fok Makso (Kranj), Medica Franc (Ljubljana), inž. Šlajmer Vladimir (Maribor), Birsa Stanko (Ljubljana), dr. Ahačič Kozma (Tržič) in inž. Toman Anton (Ljubljana).

Zahvala vsem volilcem radovljiškega sreza

Pri nedeljskih volitvah ste z Vašo ogromno in sijajno udeležbo dokazali, da bijeta v sreih planinskih sinov pod okriljem našega mogočnega Triglava globoka in neomajna jugoslovenska zaveza in iskrena ljubezen do rodne grude. Pokazali ste, da pravilno razumete veliko dobo, v kateri živimo, da pa se tudi zavedate hudih in skrbi polnih časov, v katerih se nahajamo, in da želite, naj složno delo bodoče narodne skupščine pomaga narodu v boljše čase.

Zahvaljujem se Vam v svojem imenu kakor tudi v imenu sokandidata g. Ivana Ažmana za mnogoštevilno udeležbo pri volitvah in za izraženo zaupanje in Vam izjavljam, da bom, opirač se na Vaše zaupanje, zastavil vse svoje sile, da bodo gospodarske koristi naše prelepe Gorenjske v skupščini pravilno tolmačene, da se zaščiti domače delo, pospešuje podjetnost in omogoči socialni in prosvetni napredek vsega sreza. Obljubljam, da hočem ostati z vsem sre-

zom v stalnih stikih, in v posebno zadovoljstvo mi bo, da se bom mogel čim več časa muditi v Vaši topli in prijateljski sredini.

Ivan Mohorič, narodni poslanec.

Politični pregled

Naše zunanje ministrstvo je poslalo tajništvu Društva narodov odgovor na poziv k pristopu Jugoslavije k enoletnemu premirju v oboroževanju. Odgovor naglašja:

Jugoslavija pristaja na to premirje, ki bi trajalo od 1. novembra letos do 31. oktobra prihodnjega leta,

in v tej dobi ne bo povečala svojega oboroževanja. Smatra pa, da se to premirje ne more nanašati na izpopolnitve vojaške mornarice, ki tudi po izvedbi izpopolnitve ne bo dosegala onega stanja, ki bi bilo Jugoslaviji gotovo priznано tudi v primeru popolne razorožitve.

V Angliji so se vršile nedavno, kakor smo že poročali, volitve v spodnjo zbornico, pri katerih je sijajno zmagala narodna fronta. Te dni pa se je izvršila

svečana otvoritev spodnje zbornice.

Iz prestolnega govora, ki ga je prečital kralj pri otvoritvi, je razvidno, da se bo Anglija dalje prizadevala okrepiti svetovni mir in da bo nadaljevala politiko obnove meddržavnega zaupanja. Prav tako bo šlo delo narodne vlade za tem, da se spravijo v red gospodarske razmere. Predsednik vlade Macdonald je na banketu v čast novemu londonskemu županu imel velik govor o sodobnih gospodarskih vprašanjih in je izjavil, da je

nujno potreben sporazum vseh držav, zlasti Nemčije in Francije.

Vse države morajo, kakor je govoril Macdonald, odnehati, ker se bo sicer poslabšal svetovni gospodarski položaj tako, da bo nastal polom.

DOPISI

BELA CERKEV. K uboju pri kožuhanju nam pišejo, da Janez Grahut sploh ni šel od doma. Zgodilo se je to ob pol 10. zvečer in ne o polnoči, kakor se je poročalo. Grahut tudi ni imel noža v

roki in je umrl v sobi v materinem naročju. Zabol ga je ubijalec pod oknom domače hiše brez vsakega vzroka.

GORENJA VAS. Naš Sokol nas bo razveselil v nedeljo 15. t. m. s prav prijetno igro «Dva bregova». Začetek ob pol 4. Po igri prosta zabava. Pridite vsi!

GORENJI LOGATEC. Iz naše občine je izginilo strankarstvo. Nekaj malih ostankov ne pomeni nič. To so jasno pokazale skupščinske volitve. Od 226 volilcev jih je volilo 198. Le nekaj trdovratnežev je ostalo doma, drugi so bolni, oziroma odsotni. Večina je šla skupno v strnjениh vrstah na volišče z godbo na čelu in za napisom: «Na klic domovine gre ves Gorenji Logatec složno na volišče.» Gasilci so bili v krojih. V slogi je moč!

GORJE PRI BLEDU. K vojakom je odšel načelnik Sokola br. Jožef Zalokar, ki ga bo Sokol zelo pogrešal. Upamo, da se bo br. Zalokar, ko izvrši svojo državljansko dolžnost, zopet povrnil v našo sokolsko četo. — Dne 9. t. m. je umrl v Zagrebu na kliniki znani tovarnar in industrijec, brat g. Franc Golob, naš prvi sokolski starosta. Ohranimo ga v trajnem spominu! — Volitve so pri nas prav povoljno uspele. Imeli smo štiri sestanke. Tudi minister g. Pucej nam je razložil pomen volitev. Volilo je 63 odstotkov volilnih upravičencev, čeprav smo imeli tudi hudo protiakcijo, ki je razmetavala Koroščeve lepake po cestah in pred našimi domovi. Nismo jim sedli na limanice. Na dan volitev sta dva bivša klerikalna pristaša popisovala imena volilcev, a naši vrli orožniki so ju zasačili. Imela sta že okrog 80 imen. Upamo, da bodo oblastva naučila oba možaka, da je tako strahovanje nedopustno.

KRANJ. V «Domovini», katere naročnik sem, sem bral, da je novo vino po 1 Din. Pisec teh vrst pa je nedavno plačal mariborski vinarski za drugi novo vino po 4 Din in staro po 5 Din. Vožnja stane 50 par od litra.

LJUTOMER. Podružnica Sadjarskega in vrtarskega društva v Ljutomeru priredi v nedeljo 22. t. m. popoldne ob pol 2. v Stročji vasi pri posestnikih gg. Janšovcu in županu Bobnarju sadjarski tečaj za Pristavo, Stročjo vas, Nunsko grabo, Presiko in druge vasi. Tečaj bo vodil sreski referent g. Znidarič, ki bo kazal pravilno sajenje dreves, snajenje, obrezovanje, gnojenje, sploh vse jesensko opravilo. Pridite vsi člani in prijatelji sadjarstva! Za primer slabega vremena se preloži tečaj na naslednjo nedeljo.

«Mislim namreč podnevi», je zlobro namignil.

«Ni razlike», mu je ovrigel. «V grobnici je vedno tema...»

«Ali ste vedeli vsi, kam je shranil Teodor zaklad, preden je odšel na vojno?»

«O tem se nismo nikoli menili.»

«Kaaaj?» je neverno zategnil. «O tem, kar je najbolj važno, niste govorili!»

«Nismo», je odločno potrdil. «Podnevi smo bili zaposleni z delom, zvečer pa smo opravljali v grajski kapeli skupne molitve, da bi se graščak srečno vrnil.»

«Pa niste bili uslišani», ga je zbadel zaničljivo.

«Božja volja je tako odločila...»

«Čigava volja pa se je zgodila, da so izginili zakladi?» je vprašal zasmehljivo in dostavil: «Pozval sem vas zato, da mi olajšate zasledovanje.»

Vrtar je zmignil z rameni in rekel: «Gospod, tukaj vam ne morem pomagati.»

«Gorje vam, ako tajite!» — Nejevoljno je zamahnil z roko, naj odide. Pred vrati je čakal Lovro, najstarejši uslužbenec in pravcati strahopetec.

«No, kaj pa ti?» Lažni graščak ga je sprejel osorno. Pred njim ne bo pokleknil v prah kot se je vrgel pred vrtarja. Ako ni izdala lepa beseda, mora uspeti trda in robata. Čemu naj gladi in boža, sam ima oblast, da lahko udari.

«Obdolžili so me, da sem kradel. Pa sem neobdolžen», je govoril z jokajočim glasom.

Abdon je zarezal: «Počakaj, da te bom vprašal. Ali veš, čemu sem te poklical?»

«Vem, plemeniti gospod. Zaradi zaklada. Pa ga ni na Ostrožju, ki bi se upal stopiti v grobnico z grešnim namenom.»

«Lažeš!» Namišljeni graščak je divje zatulil. Hotel ga je še bolj oplahiti.

«Milost, plemeniti gospod! Ako sem lagal, naj se ne ganem s tega mesta. Strela naj me ubije.»

«Tih!» mu je zapovedal. «Govori, kar te bom vprašal.»

Lovro je padel na kolena in javkal: «Pogreznem naj se na mestu, ako ne govorim resnice. Postavite me pred kupe zlata, pa se me ne bo nič prijelo.»

Nasilnik ga je stresel za rame in kričal: «Ustrelil te bom kakor psa, ako mi ne poveš, kar ti je znano o zakladu.»

«Oh, umreti bom moral», se je tresel pred strašno grožnjo. «Lagati ne smem... Koga naj obdolžim po krivici?»

«Povej, kar veš. Ali ga vidiš?» mu je pokazal staro bodalo.

«Milost!» Bojazljivec je zacvilil kakor psiček, kadar mu kdo zapreti z bičem.

Abdon je naglo odnehal. Spomnil se je Olge, ki strahovanja ni mogla trpeti. Ne brigal bi se za njene prošnje, a pred poroko se ji v nobenem primeru ne sme zameriti. Dovolila mu je le pozvedovanje, obenem pa je izrazila željo, naj nikogar ne muči in ne bega. Lovro je bil plaš-

ljivec ter bi mu lahko več pokvaril kakor pa koristil.

Preden ga je odslovil, se mu je prisiljeno nasmešnil. Možiček se je nenadno pomiril. Oddahnil se je in rekel: «Odpustite, ako sem vas razžalil. O zakladu vam ne morem nič povedati. Ni sem kot naša Lenča, ki vse prebrska in pretakne. Babnica je s svojim dolgim jezikom povsod tam, kjer je ni treba. Laže bi jo nosil ko poslušal.»

«Tako! Nekaj je naposled vendar izbleknil.» — Lažni gospodar je hlastno poklical beriča. «Lenčo!» mu je ukazal. «Odtргajte jo od vsakega dela.»

Lenča je bilo majhno ženišče strupenega jezika. Gledala je srdito izpod čela. Izvedela je vse, kar se je kje zgodilo. Kdor se ji je zameril, temu ni mogla zlepa pozabiti. Z grajskimi uslužbenci je živela v neprestanem prepiru.

Pred novega gospodarja je prispela izredno dobre volje. Ugajalo ji je, ker jo je povabil. Imela je vedno koga na piki — tiste, ki so jo radi dražili. In te je hotela zatožiti; pri novem graščaku je iskala varno zavetje.

Potožila mu je, kako je prezirana in zaničevana. «Pri graščini sem kakor peto kolo, za nobeno delo ne znam več prijeti. Odrivajo me celo od skleda, češ, da ne zaslužim neslanega kropa.»

Abdon ji je pomilovalno prikimal. Vprašal jo je, kdo je na Ostrožju najbolj hudoben.

(Dalje prihodnjik.)

RIMSKE TOPLICE. Naš Sokol otvori v nedeljo 15. t. m. ob 16. v hotelu «Nova pošta» letošnje dramsko sezono z uprizoritvijo lepe burke v treh dejanjih «Maks v škripcih». Režijo vodi g. Vilko Seibitz. Igra je polna zdravega humorja, zato nas posetite v nedeljo brez izjeme vsi prijatelji Sokolstva in lepih iger! Vstopnina malenkostna. Ugodne zveze z vlaki. Iskreno vabljeni!

ZIBIKA. Volitve v narodno skupščino so končane. Od 458 volilnih upravičencev jih je prišlo pri nas volit 36. Ti moške in fantje so pokazali, da se ne dajo komandirati od ljudi, ki ne vedo, kaj delajo. Kdor ni mogel priti dopoldne volit, popoldne skoro ni mogel priti na volišče. Na komando nekaterih Marijinih družbenk in drugih razboritih bivših klerikalnih prvakov so namreč celo brvi odstranili čez potok, da bi tako onemogočili prihod volilcev na volišče. Proti zabitosti ni leka. Prepričani pa smo, da bodo ti ubogi in nerazsodni zaslepljenci še spoznali, kako neumnost so storili, ko so se dali zavesti od brezvestnih ljudi. Vsa čast zavednim volilcem, ki se niso zbal mračnih mešetarjev proti volitvam. G. Špindler je dobil pri nas 26, a g. Zdolšek 10 glasov.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

VINOGRADNIKI, LOTIMO SE SKUPNE NAPRAVE IN PRODAJE VINA!

Stališče naših vinogradnikov je do skrajnosti ogroženo, ker ne morejo svojega pridelka za pošteno ceno v denar spraviti. Konkurenca postaja čimdalje težja z raznimi vini iz južnih krajev, ki imajo ugodnejše razmere za vinski pridelok, kakor jih imamo po naših krajih. Veliko konkurenco nam delajo Dalmatinci, ki imajo že povsod po raznih naših krajih svoje vinotoče. Lahko si jih vzamemo za zgled! Zato pa ne smemo brezbrizno gledati, da nam pred očmi jemljejo naše dosedanje odjemalce. Za bolj uspešno prodajo domačega pridelka smo doslej premalo dosegli in premalo storili.

Ali naj morda še zmeraj doma čakamo na vinske kupce, na trgovce in gostilničarje? Ali naj hodimo s steklenicami v cekarjih od gostilne do gostilne ponujat svoja različna vina? Ti časi so minili. Taka prodaja ni dandanes več času

primerna in je tudi vse premalo uspešna. Nalaga nam vse preveč potov in stroškov. Od gostilničarjev pa tudi ne moremo zahtevati, da bi hodili po naših vinskih goricah in iskali tam potrebno pijačo za svoje goste. Mnogi gostilničarji se zatekajo dandanes veliko rajši k vinskemu trgovcu, kjer dobe hitreje, laže in ceneje pripravno vino. Pri tem delajo seveda vinski trgovci svojo kupčijo.

To našo kupčijo je treba času in potrebam vinogradnikov primerno izpopolniti, in sicer s pomočjo skupnega in vzajemnega dela. Združimo se v ta namen in poprimemo se s skupnimi silami tudi prodaje vina, da bo vsa kupčija bolj uspešna. Dajmo glede prodaje posnemati večje vinske trgovce ali pa pivovarne, ki delujejo z najboljšim uspehom. Zakaj se potoči toliko piva in zakaj nam dela pivo tako konkurenco? Iz enostavnega razloga, ker je vsa dobava te zanesljivo dobre pijače zelo olajšana. Pivovarne nam postrežejo z vsako količino piva in nudijo poleg drugih ugodnosti pijačo, ki je enake vrednosti skozi leto in dan. Treba jo je samo naročiti in pivovarne nam jo točno dostavijo.

Tudi vinske trgovine nam podobno ustrezajo, toda vendar ne v takem obsegu, da bi bilo ustrezno vsem interesom vinogradnikov. Zato se pa po vinskih krajih priporoča, da si sami poprimemo vinske prodaje in da si v ta namen osnujemo po večjih okoliših zadružne vinske kleti, v katerih se ima iz domačega ali lastnega grozdja napravljati vino, ki ga je prodajati slično, kakor delajo vinski trgovci.

Take zadružne vinske kleti bi se morale osnovati po vseh važnejših vinskih okoliših, tako na primer pod Trško goro pri Novem mestu, v Krškem, v Kostanjevici, pri Brežicah, v Semiču itd., tedaj le v legah, kjer je več vinogradniške zemlje in kjer bi se lahko dobili pripravnih prostorov za kleti. Vsa ta akcija bi potrebovala tudi svojo centralno vodstvo v enem ali drugem kraju.

Skrajni čas je, da se ganemo tudi v tem pogledu in da skušamo rešiti našega vinogradnika. V dobro urejenih zadružnih kletih tiči rešitev.

Predlogi Kmetijske družbe za omiljenje kmetijskih težav

Glasilo Kmetijske družbe v Ljubljani, «Kmetovalec», objavlja 31. oktobra na uvodnem mestu

vsebinsko predlogov, ki jih je družba na podlagi sklepov seje glavnega odbora predložila banski upravi za izboljšanje položaja našega kmeta.

V uvodu ugotavlja Kmetijska družba, da črpa kmet v dravski banovini svoje dohodke predvsem iz živinoreje, svinjereje, vinogradništva, sadjarstva in gozdarstva. Gospodarska kriza je zajela vse kraje banovine občutneje šele tedaj, ko so padle cene goveji živini, svinjam in vinu, ker so s tem usahnili glavni viri dohodkov, iz katerih je kmet kril svoje obveznosti.

Iz sredstev, ki se stekajo iz dravske banovine na podlagi žitnega režima, naj bi se po predlogu Kmetijske družbe ustanovil poseben sklad za omiljenje kmetijske krize v naši banovini. Iz tega sklada pa bi se vršila naslednja plačila: 1.) prodajalcu govedi, če je ta domače izreje ali če jo je kmetovalec redil vsaj osem mesecev, naj se izplača za vsak kilogram žive teže po 80 par; 2.) prodajalcu svinj domače izreje ali imjmanj tri mesece rejenih na vsak kilogram žive teže po 1 Din, odnosno za mlade pujske, stare do dva meseca, po 80 Din za rep; 3.) vinogradnikom za vsak liter prodanega vina ali mošta lastnega pridelka 50 par.

Da bo ta ukrep mogoče izvajati, je treba uvesti strog pregled nakupnih cen živine pri živinorejcu, na drugi strani pa tudi nadzorovanje prodajnih cen mesa; tako bo mogoče omejiti razliko med nakupno ceno živine in prodajno ceno mesa. Po mnenju glavnega odbora bi smela znašati cena mesu le 100 do 130 odstotkov več kakor cena živini. Vrh tega bi bilo treba uvesti obvezno prijavo prodaje vsakega živinčeta z navedbo cene in kupca.

Nadaljnji predlogi glavnega odbora se tičejo kvarnega delovanja mešetarstva in prekupčevanja z živino. Delovanje mešetarjev naj bi se omejilo le na živinske sejme. Tudi glede prodajanja vina smatra glavni odbor, da bi bilo potrebno urediti zaslužek vinskih trgovcev in gostilničarjev. Dotično nadzorovanje naj bi se izvajalo na podlagi obvezne prijave nakupa vina z navedbo cene in kupca. Glede na izgovore gostilničarjev, da si morajo pri vinu poiskati večji zaslužek, ker je poraba manjša, oziroma ker je preveč gostilničarjev, naj bi banska uprava izvršila pregled gostilničarskih obrti. One, ki ne ustrezajo svoji nalogi, je kratkomalo ukiniti. Podelitev novih gostilničarskih koncesij pa naj se v bodoče omeji do skrajnosti.

Gustav Strniša:

Planinci

V bližini je videl vzožje planin. Čiste, kakor umite so vstajale in ga vabile.

Spomnil se je svojih otroških let. Se majhen otrok je bil, ko je lezel prvič v hrib s starim stricem črednikom. Lepo je bilo! Planine so žarele, se izpreminjale in ga vabile. Najlepše so bile pač tedaj, ko jih je gledal s svojimi otroškimi očmi. Skoro bal se je njihovega veličanstva.

Prišel je žvižgati. Pot je zavila globlje v hosto. Bližal se je sredini gozda. Med drevjem je sikhnila njegova vesela poskočnica. Če bi ga kdo žul, bi bil mislil, da se je vzdramil gozdni mož in zasviral na tenko piščal polnočno melodijo.

Jaki je samemu ugajal odjek njegovega glasu, ki je odskakoval med drevjem in se vračal razigran in živahen, čudežno poživljen v prirodi.

Prišel je sredi gozda na ozek pas trave. Bila je vsa bela kakor pokrita z bisernim snegom. Počasi je stopal po mehki travi, ki se je ovijala njegovih nog, kakor bi ga hotela pridržati v objemu prirode. Skoro padel je, prav kakor bi mu nekdo neviden podstavil nogo.

Spet je bil v gostejši hosti. V daljavi so se ertale tri mogočne lipe. Njih vrhovi so segali visoko v nebo. Krivoljaste veje so se zvijale kvišku, slične ogromnim sikajočim kačam.

Obšla ga je misel, da so pri teh lipah našli nekaj ubitega človeka. Pripovedovali so, da je

njegova duša še po smrti tavalala dolgo po svetu. Iskala je pokoja. Ob polnoči se je pa vedno vračala k lipam, kjer je vzdihovala in plakala do zore.

Tedaj se je spomnil, da mora biti Tone v bližini. Kar zakričal je:

«Tone! Da ne boš spustil tvojega svinčenega fižola v napačni želodec. Jaz sem — Jaka!»

«Vidim te in slišim!» je trdo in neprijazno odjeknil odgovor.

Bričkov je dospel do srednje lipe. Na tleh je ležal Tone in gledal v nebo.

«Kadar je mesečna noč, rad tukajle počivam. Sicer moram po hlevih, če je slabo vreme. Večkrat prenočujem v Primčkovi koči. No, posebno varno ni! Lahko me izlede!» pripoveduje Cimbrov.

«Res je lepo ponoči tukajle v hosti! Ali se kaj bojiš?»

Tone je odkimal:

«Ničesar se ne bojim. Včasih me zaščegeta tu pod srcem. Na onega popotnika mislim, ki je tod končal življenje. Ni me strah, a vidi se mi, da ga slišim v spanje ječati, ko je vse mirno okoli. Potem pa zaječe še drevesa. Spočetka vzdihujejo tiho, pritajeno; kesneje postanejo glasna. Tudi onega čujem, ki sem ga v pijanosti poslal na drugi svet, Jurčkovega Martina! Ječanje je vedno silneje. Naposled prevpije šelest drevja, piš vetra. Vse je samo strašno vzdihovanje, ki pretresa ozračje. V takih sanjah želim zakričati, pa ne morem.»

«Kaj ti je vendar? Ali si se ga preveč naložil?» se je čudil Jaka.

«Res je, žganjico smo pili. Toda tega ne razumeš, kar ti pripovedujem. Ti ne veš, kako je tukajle zunaj! Priroda je zate zapečateno pismo, čeprav si večkrat v njenem objemu. Z nami je pač drugačna, sestrška! Pogovarja se z nami, svari nas in tudi muči! Brez prič in sodnikov se pomenkuje z menoj. Vem, neštetokrat sem se ji že izpovedal ponoči v sanjah. Postal je laže. Vsega sem se pokesal in čutil sem odpuščanje grehov v svojem srcu. V prirodi je skrit Bog, ki mi je odpustil vse, kar sem storil! Ljudje mi ne bodo odpustili nikoli! Dà, dà, prijateljček! Morilec je določen za vislice ali vsaj za dosmrtno ječo! To ni prijetno! Kakšen more pač biti tisti čut, boš vprašal. E, čuden je, nepojmljiv! Ali ni pravica krvoločna? Ali ni dovolj, da je umorjenec mrtev? Ali res mora tudi morilec zabingljati?»

«Pustiva to!»

«Ali meniš, da je človeško življenje res tako malo vredno? E, bratec! Neizmerno vrednost ima! Najbolje vemo mi, ker je naša koža že prodana pri živem telesu. Življenje je tako lepo! Priroda je čudovita! Srečno živiš, pa se pijan stepeš in ugrizneš človeka na smrt. Ubijal si, čeprav nevede! S tem si pa ubil tudi svoje življenje. Dve življenji si uničil kar mimogrede, kakor bi bil ubil dve muhi. Tega spoznanja ti ne poznaš! Grenko je in strašno!»

«Rad bi se ti pridružil!» je jeknilo iz Jakca

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 dolar za 55-50 Din;
v devizah:
100 italijanskih lir za 287-70 do 288-60 Din;
1 dolar za 55-99 do 56-16 Din;
100 francoskih frankov za 221-01 do 221-67 Din;
100 češkoslovaških kron za 166-52 do 167-02 Din.
Vojna škoda se je trgovala po 283 do 284 Din,
investicijsko posojilo pa po okrog 64 Din.

Sejmi

- 15. novembra: Vransko, Grahovo, Poljčane (kjer je običajno, je sejem po nedelji).
- 16. novembra: Braslovče, Bogojina, Radeče, Smartno pri Litiji.
- 17. novembra: Dolenja vas pri Kočevju, Metlika.
- 19. novembra: Št. Jurij ob južni železnici (okolica), Raka, Slovenjgradec, Podsreda.
- 21. novembra: Št. Jurij ob Taboru, Hotedršica.

Tedenski tržni pregled

HME LJ. V Savinjski dolini se je v zadnjem času sem in tja nakupoval hmelj po 6 do 7 Din za kilogram, vendar je kupčija mrtva. Blaga je le še prav malo. V Zatoru na Češkoslovaškem se kupuje hmelj po 180 do 375 češkoslovaških kron za 50 kilogramov.

Kratke vesti

== Ureditev izvoza živine v Avstrijo na podstavi kontingenta. Na predlog kmetijskega ministrstva je finančno ministrstvo razposlalo vsem carinarnicam odlok glede ureditve izvoza goveje živine v Avstrijo glede na kontingent, ki je določen v začasni avstrijsko-jugoslovenski trgovinski pogodbi v letni višini 10.000 glav volov, krav in bikov za klanje z znižano uvozno carino devet zlatih kron za 100 kilogramov. Da se ta kontingent čimbolj izkoristi, je potrebno, da se izvažajo predvsem naša bolj rejena in težja goveja živina, s katero bomo lažje uspevali na avstrijskih tržiščih in jo bomo tudi po boljših cenah lahko vnovčili. Zato je kmetijski minister v soglasju s predsednikom ministrskega sveta določil, da mora živina, ki se izvažajo na kontingent, tehtati najmanj po 400 kilogramov. Da se izvede nadzorovanje pri izvozu živine na kontingent, je kmetijsko mi-

nistrstvo pozvalo banske uprave, naj izdajo podrejenemu živinozdravniškemu osebju navodila, kako naj postopajo pri nadzorovanju izvoza živine na kontingent. Živinozdravniki bodo morali pri nakladanju vagonov in pri pregledu živine ugotoviti, če živina ustreza zahtevi glede teže, in bodo morali na spremnih listinah navesti, da živina ne tehta manj nego po 400 kilogramov. Ta novi predpis je stopil v veljavo 10. t. m.

== Ogleđ in premiranje rodovniške živine v Slovenjgradu in Velenju. Dne 15. oktobra se je vršilo premiranje rodovniške živine v Slovenjgradu, naslednji dan pa v Velenju. Obe prireditvi sta bili velikega pomena za napredek naše živinoreje. Ogleđ in premiranje v Slovenjgradu so se udeležile živinorejske zadruge iz Slovenjgradca, št. Janža pri Dravogradu in Smartnega in rodovniški odsek v št. Ilju pri Mislinju, enake prireditve v Velenju pa velenjski rodovniški odsek. V Slovenjgradu je bilo razstavljenih 156 glav, v Velenju pa 70 glav rodovniške živine. Prve nagrade za bike so prejeli v Slovenjgradu gg. dekan Jurko iz Starega trga, Erih Günter in ga. Marija Kacova iz Smartnega in Aleks Marzel iz Golavabuke; prve nagrade za najlepše krave pa ga. Marija Kacova iz Smartnega, Karel Goll iz Slovenjgradca, Lovrenc Lipuš in inž. Vrhnjak iz Pameč, Ivan Apat in Franc Turičnik iz Starega trga, Ivan Pečolar iz Gradišča in Anton Kuhar iz Slovenjgradca. Glede ogleđa v Velenju bi bilo poudariti, da so bile razstavljene nepričakovano lepe krave čiste marijadvorske pasme, in sicer živali lastnikov iz našega obmejnega rejskega okoliša Črnove pri Dobrni, občina št. Janž na Vinski gori. Prvi nagradi za najboljše krave sta prejela posestnik Strahovnik iz Črnove in neki posestnik iz Škal. Obe prireditvi sta najlepše uspeli. Pokazali sta, da se moramo pri gospodarskem delu zanašati predvsem nase in na svojo moč in da je le v združni misli naša rešitev, kakor vedno poudarja kmetijski strokovnjak g. Wernig, snovatelj vseh rodovniških odsekov v srežu. Za premije, ki so bile razdeljene na obeh prireditvah, so med drugimi prispevali: banska uprava 17.000 Din, sreski kmetijski odbor 11.000 Din, občina Slovenjgradec 250 Din in Okrajna hranilnica v Slovenjgradu 1000 Din.

== Poizkusno oranje z novovrstnimi plugi. Kmetijska družba je v raznih krajih priredila poizkusno oranje s Sackovimi plugi. Velik avtomobil, natovorjen s temi plugi, se je nedavno pojavil v Mostah pri Komendi in vzbudil veliko

zanimanje kmetovalcev. Na določenem mestu so je zbralo precejšnje število kmetov, ki so prisotstvovali poizkusnemu oranju. Nekateri vrste teh zelo uporabnih plugov so tudi take, da se na njih lahko menjujejo razni deli. Sestava teh plugov prihrani ljudem in živini dokaj truda.

DOMAČE NOVOSTI

Opomin zamudnikom

Mnogo naročnikov je, ki jim doma leže neizrabljene položnice, ker niso nanje še plačali dolžne naročnine za tekoče leto. Vsi ti naj se zavedajo, da je zdaj, ko nimamo niti celih dveh mesecev več do konca leta, skrajni čas, da plačajo malenkostne dolžne zneske, pa če bi bila tudi vseletna naročnina, ki jo morda še dolgujejo. Neplačanje naročnine bi značilo izkoriščanje časopisa; take sramote pa si noben zvest naročnik «Domovine» gotovo ne bo hotel naprtiti. Zato naj opravi sedaj vsak svojo dolžnost in poravnava naročnino. Kdor je položnico izgubil ali komur se je pokvarila, naj piše upravi lista, da mu pošlje drugo.

Uprava „Domovine“

* Kraljev nagradni pokal za najboljšega gojitelja perutnine na zagrebški razstavi. Maršalat dvora je upravo Zagrebškega zbora obvestil, da je Nj. Vel. kralj daroval Zagrebškemu zboru svoj prehodni nagradni pokal za najboljšega gojitelja perutnine na razstavi Zagrebškega zbora, ki se bo vršila od 28. t. m. dalje. Pokal je prehodna nagrada in bo ostal v lasti onega razstavljalca, ki ga bo prejel trikrat zaporedno. Otvoritvi razstave bo prisostvoval kraljev zastopnik, ki bo pokal izročil predsedništvu Zagrebškega zbora.

* Znižanje draginjskih doklad za oficirje. «Službene novine» z dne 4. t. m. so objavile uredbo o znižanju osebnih draginjskih doklad za oficirje in vojaške uradnike.

* Odlikovanje. Z redom Jugoslovenske krone V. razreda je bil odlikovan mariborski veletržec, g. Rudi L o r g e r, šef znane razpošiljalnice glasbenih instrumentov Meinel & Herold v Mariboru.

«Ti? Kam pa misliš? Danes ali jutri bom padel pravici v pest in moj račun bo poravnán. Danes ni več kakor nekđaj, ko so posamezniki z dobrimi tovariši kar strahovali vso deželo, kakor na primer rokovnjači! Vem, dobili me bodo! Moja glavica bo zabingljala. Tu, prav tu bi rad visel. Še zadnjikrat bi rad gledal to lepo hosto in naše planine v daljavi. S teboj pa ni nič! Izneveril se boš! Če da ne, mi boš pač samo za napotje! Preveč šlevast si! Taka šleva si, da Bog pomagaj! Ali veš od kdaj? Odkar si postal tak babjek. Če ima moški žensko, naj jo ima! Da pa človek lovi križem po svetu babe in leta za krili kakor metulj za medom, je pač zadnja! Kako boš imel moč potrpeti kaj hudega? Vse sile si že prepustil ženskam, pa še sam ne veš! Šleva si!»

«Ne žali me! Vse si upam prenesti!»

«Ali zato, ker so te osramotili in ponižali za prasca? Saj si tudi, pa še sam ne veš, da si! Ne, slabši si! Prasec ne ve, kaj dela! Sicer pa nisem ne župnik ne kaplan, da bi te učil in ti pridigal. Le to ti povem, da sem čist ko tedaj, ko me je mati rodila, čeprav sem zaradi svoje ljubice moril. Od mene je bila nedotaknjena! Smeješ se, vidim, da se smeješ, ker tega sploh ne razumeš! Ti se šteješ med poštene ljudi. Vendar bi ti takoj umoril človeka! Premišljeno bi pobil vse svoje sovražnike, če bi se ne bal kazni! Samo zato ne ubijaš! Jaz bi ne ubijal, čeprav bi ne bilo kazni, kajti v duši nisem morilec! Če sem ubil človeka, sem ga v pijanosti

in tedaj sem bil nekdo drugi. Če sem ranil orožnika, sem ga v samoobrambi! Tako je, vidiš! Ti smeš živeti med ljudmi in biti srečen. Jaz ne smem med nje, čeprav sem v duši čist, saj sem ubijal po nesreči. Pa še to me peče kakor živ ogenj! Vse to je tista smola, ki ji pravimo usoda!»

Zamišljen se je ozrl kvišku:

«Nekđaj si bil moj prijatelj. Čemu sem te rad imel, saj nisi kaj prida človek! No, skupaj sva rasla v eni hiši. Tisti otroški spomini so naju vezali kot nekaj posebnega. Pojdiva tudi nocoj proti naši bajti! Lepa noč je! To je živa noč! Z nama se bo pogovarjala in živela bo z nama! Tak čas rad potujem. Take noči vse precestim. Poljano je pomeła mesečina in jo nastlala z blestečim puhom. Kakor po mehki preprogi hodiš in kar nekam kvišku te zanaša, da si misliš, da te nosi luna na svojih valovih! Pri duši ti je pa lepo in milo! Dà, rad živim! Bojim se za svoje življenje!»

Dospela sta do griča, ki je čepel ob planini kakor velika zelena kepa. Na griču je samevala mala polrazpala koča.

Cimbrov jo je pokazal:

«Ali jo vidiš? To je edini spomin naše nežne mladosti. Kako lepa se mi vidi danes! Prav kakor tedaj, ko sem letal bosopet okoli nje. Njena slamnata streha je bila zame lepša kakor vsaka druga reč. Ti bi bil rad ostal pri meni, da bi se maščeval nad svojimi nasprotniki. Pojdi k njim in pobotaj se z njimi! Bodi vesel, da

smeš med poštene ljudi! Če so te osramotili, vedi, da te niso oni, temveč tvoja strast! Z njo obračunaj! Ali nimaš nič značaja, ki mora biti zrcalo tvoje duše? Poglej, kako je mene udarila usoda, vendar se nad nikomer ne znašam. Te dni sem pisal bratu v Ameriko. Morda se mu posreči, da me spravi preko luže. Srečen bom, če si ohranim življenje, čeprav malo upam! Vesel pa ne bom nikoli, če bom moral zapustiti te kraje!»

Jaka je molčal.

Na križpotju sta se ustavila. Cimbrov mu je ponudil roko:

«Dobro se imej in pameten bodi! V življenju se vedno usoda maščuje za vsako krivico, to zahteva sam Bog!»

Jaka mu je stisnil desnico in nekaj zamrmral. Tone se je obrnil in odkorakal na hrib k rodni koči. Obsedel je tam, strmeč v daljavo. Naposled je sklonil glavo na kolena in nekoliko zadremal. Ko se je prebudil, se je dramila prva zarja.

Skočil je kvišku in obstal ponosno vzravnan na vrhu hriba. Njegova krepka postava je zažrtala senco preko pobočja. Senca je zavalovila preko grička do lesenega kozolca in se povzpela po njem. Mladenič jo je opazoval in se bridko nasmehnil:

«Med trami se vzpenja moja senca. Zdaj visi kakor obešenec. Ne, ne maram umreti! Živeti hočem!»

Zavriskal je in se pognal na pot v planine.

(Dalje prihoduje.)

* **Uredba o praznikih.** Na temelju zakona o splošnem upravnem postopku je izdal predsednik ministrskega sveta in notranji minister uredba o praznikih. Po tej uredbi se smatrajo poleg nedelj za praznike: a) za vse državljane rojstni dan Nj. Vel. kralja in dan uedinjenja kot državna praznika; b) za državljane pravoslavne vere prazniki, ki jih ne bomo naštevati, ker jih praznujejo samo v krajih s pravoslavnim prebivalstvom; c) za državljane rimsko-katoliške vere naslednji rimsko-katoliški prazniki: novo leto, sv. Trije kralji, svečnica, sv. Jožef, Marijino oznanjenje, sv. Ciril in Metod, sv. Peter in Pavel, veliki šmaren, vsi sveti, brezmadežno spočetje Device Marije, prvi in drugi dan božiča, drugi dan velike noči, binkošti, vnebohod, drugi dan binkošti in sv. Rešnje telo. Uredba našteva dalje praznike za državljane grško-katoliške, evangeljske, muslimanske in židovske vere. Za pravne osebe veljajo kot prazniki dnevi, ko oblastva po zakonu o praznikih ne delajo.

* **Dravska finančna direkcija v Ljubljani** objavlja, da poštne položnice, ki jih pravkar razpoložljivo in dostavljajo davčne uprave davkoplačevalcem za IV. četrtletje 1931., niso nikakoli opomini za plačilo davkov, temveč so samo opozoritvenega značaja (opozoritvene poštne položnice), obračun o letnem predpisu, plačilu in morebitnem zaostanku davkoplačevalca, da se ta laiko seznanj s svojim davčnim bremenom in si prihrani nepotrebna pota k davčni upravi. Te položnice so torej izdane le v prid davčnim zavezanecem, ne da bi mu zaradi tega nastali kakšni stroški. Baš zaradi tega morajo davčne uprave, preden oddajo položnice na pošto, poslati vsem županstvom svojega območja razglas, v katerem objavijo, naj davkoplačevalci dvignejo te položnice sami na pošti, ako jih pošta ne bi dostavila. Sele nove položnice, ki bi se izdale po 15. novembru, bi imele značaj opomina in bi se davčnim zavezanecem zaračunali opominjalni stroški, na kat se davkoplačevalci izrečno opozarjajo.

* **Obvezno socialno zavarovanje obrtnikov in trgovcev.** V novem obrtnem zakonu je med drugim rešeno tudi vprašanje zavarovanja obrtnikov in trgovcev za primer bolezni, onemoglosti, starosti, smrti in nesreče. Kakor znano, se je v zadnjih letih med jugoslovenskim obrtništvom in trgovstvom razvila prav živahna akcija, da se uvede slično kakor za delavce in namščence tudi za samostojne trgovce in obrtnike obvezno socialno zavarovanje, ki je s sedanjim zakonom izvedeno. Za obrtnike predpisuje zakon obvezno zavarovanje tako za primer bolezni, onemoglosti, starosti, smrti in nesreče. Pri trgovcih pa je obveznost tega zavarovanja odvisna od pravnomočnega sklepa vsakega posameznega trgovskega združenja (gremija). Ako združenje, odnosno gremij sklene, da se uvede obvezno zavarovanje, potem so vsi člani združenja prisiljeni, da se zavarujejo.

* **Smrt uglednega industrijea.** Te dni je umrl g. France Golob, ustanovitelj in solastnik velike kemične tovarne na Viču pri Ljubljani. France Golob je bil doma iz Stražišča pri Kranju. V trgovstvu se je šel izobraževati v znano ugledno ljubljansko trgovino Perdanovo, kjer se je izučil in služboval pozneje kot trgovinski pomočnik in poslovodja pri raznih znanih tvrdkah. Prihranil si je nekaj denarja in ustanovil majhno delavnico, kjer je pričel izdelovati razna kemična čistila, torej podjetje, ki ga dotlej Slovenci še nismo imeli. Podjetje je uspevalo vedno bolje in že pred vojno je kupil France Golob na Viču poleg znane Tribučeve hiše večjo parcelo, kjer je zgradil tovarno za kemične izdelke v večjem obsegu, ki pa je šele po vojni dosegla res ogromen

razmah. Mož, ki se je moral posloviti od življenja v najzrelejši dobi 55 let, zapušča v našem gospodarskem in družabnem življenju neizbrisno sled. Bolehati je začel že pred leti, a pred dvema letoma se je moral zaradi sladkorne bolezni podvreči operaciji. Odrezati so mu morali nogo in kazalo je, da se je s tem ohranil. Od tedaj je živel po večini na svojem posestvu poleg Vintgarja pri Bledu in prihajal v Ljubljano, odnosno na Glince v svoje podjetje le na zimo. Pred tedni pa je zopet občutil, da se mu je bolezen poslabšala. Podal se je v zdravilišče v Zagreb, kjer se je moral podvreči ponovnim operacijam, ki jim je žal v soboto podlegel. Požrtvovalnemu gospodarskemu delavcu in dobremu Jugoslovenu Francetu Golobu bo ohranjen časten spomin!

* **Italijan administrator goriške nadškofije.** Dne 5. t. m. se je po Kopru raznesla novica, da je Vatikan imenoval za apostolskega administratorja v goriško-gradski nadškofiji g. Ivana Sirottija, upravnika koperskega medškofijskega seminarja. Listi poročajo, da je bila vest o imenovanju v Kopru sprejeta z veseljem. «Piccolo» naglašja, da je Sirotti znan kot dober državljani po svoji ljubezni napram veri in domovini. Enako ga je označilo tudi tržaško fašistično glasilo «Il Popolo di Trieste». G. Ivan Sirotti, ki je že prevzel svoje nove službene posle kot naslednik nadškofa dr. Sedeja, je doma iz Dinjana v Istri. Skoro ves čas je deloval v Kopru. Po rodu je istrski Italijan. Med italijanskim prebivalstvom v Kopru ima mnogo prijateljev.

Ant. Krisper
Ljubljana - Mestni trg
Moške nogavice
po Din 4, 5, 6.50

* **Nenadna smrt starčka.** Nenadna smrt 76letnega Jožefa Čelana, ki je stanoval v Kraljevcih pri kočarju Satlerju, je povzročila v okolici Svetega Jurija ob Ščavnici dokaj razburjenja. Ljudem je bilo znano, da je stari Čelan še iz predvojnih časov krčevito hranil precejšnjo množino cekinov in srebrnih tolarjev, katere je skrival na raznih krajih. V preteklih dneh pa je starega Čelana nenadoma nekaj zgrabilo, da je odšel v Gornjo Radgono, kjer je v tamošnji posojilnici zamenjal svoje cekine, tolarje in svetle kronice za papirnate tisočake, katere je skrbno shranil doma. Ko se je sedaj razvedelo o njegovi nenadni smrti, je ljudska govornica takoj spravila to v zvezo s skrivnostnim zločinom, katerega žrtev da je postal Čelan. Sum je tembolj upravičen, ker niso denarja našli pri mrtvecu kljub vsemu iskanju. Obveščena so bila zaradi tega varnostna oblastva in si je mrtveca ogledal zdravnik iz Gornje Radgone, ki je odkril na levi strani temena malo odrtno, ki bi utegnila izvirati od udara s kakim topim predmetom. Na podlagi tega odkritja je odredilo državno tožilstvo v Mariboru sodno raztelesenje trupla.

* **Po 16 letih iz ruskega ujetništva.** Te dni sta se vrnila iz Rusije dva bivša avstro-ogrski ujetnika, ki sta doma iz Vojvodine. Eden je doma iz somborske okolice in se piše Stefan Tričević, drugi pa je 41letni čevljar Živko Svilengačič, doma iz Jaše Tomiča. Oba pripovedujeta o Rusiji zanimive reči. Ko je leta 1921. v Rusiji lakota najbolj razsajala, so ujetniki umirali kar v tisočih. Še danes je v Rusiji okrog 1500 vojnih ujetnikov, ki so doma iz Vojvodine. Delajo po večini pri velikih podjetjih v Sibiriji. Vojvodinca sta prinesla s seboj kos kruha, ki je podoben cestnemu blatu in je brez okusa. Kilogram takega kruha stane tri rublje in ga dobiš le za krušno znamko. Tedenska plača znaša 84 rubljev, a en par čevljev s papirnimi podplati stane 68 rubljev. Življenje delavcev je zelo težavno in jih zaradi tega mnogo umre. Vsi vojni ujetniki so poročeni.

* **Smrt umobolnika.** 60letni Martin Seršev iz Št. Ilja pri Slovenjgradcu, bivši cestar, je lani

hudo obolel in se mu je tudi omračil um. Morali so ga doma privezati. Te dni pa je ušel na podstrežje, odkoder padel na tla in si zlomil tilnik. Vsaka pomoč je bila zaman. Podlegel je hudi poškodbi in bil tako rešen velikega trpljenja.

* **Smrtna nesreča slovenskega rudarja v Srbiji.** V rudniku Vražjem Kamnu v Srbiji se je 30. oktobra zgodila huda nesreča, katere žrtev je postal rudar Alojzij Cvelbar, po rodu iz Rajhenburga. Cvelbar je bil zaposlen na najnevarnejšem mestu, kjer so manjše nesreče prav pogoste. Nesrečnika je zaslula snov, ki se je vsula s stropa, in ga zadušila, preden je mogla priti pomoč. Pokojnik zapušča ženo in dvoje otrok, ki so ostali v Sloveniji. Bodi ohranjen blag spomin žrtvi dela!

* **V postelji je zgorela.** V noči na petek je v svoji hiši na Veliki Cikavi zgorela v postelji 79letna Katarina Strajnarjeva, mati cestarja Ivana Strajnarja. Njen sin je bil zvečer še pri njej. Ko je odšel, se je mati odpravila spat. Prižgano svečo je pustila goreti na skrinji poleg postelje in zapala. Plamen sveče je pričel polagoma lizati odejo, ki je pričela tleti in nakrat je bila postelja v ognju. Zenica se je prevrčala na goreči postelji, pa si ni mogla pomagati. Gorela je pri živem telesu. Ko je drugega dne zjutraj hotela iti sinova žena iz svoje hiše, ki stoji kakih sto korakov proč od taščine, v hlev molzt, je videla, da se skozi okna taščine hiše vali dim. Hitro je poklicala svojega moža in oba sta v hudi slutnji hitela pogledat, kaj se je zgodilo. Vdrleta sta v hišo in našla starko mrtvo, visečo s postelje in vso sežgano.

* **Žalostna smrt železničarja.** Neko dekle je našlo te dni na progi med Pragerskim in Slovensko Bistrico mrtveca brez glave in rok. V nesrečniku so spoznali železniškega uslužbenca, blagajnika tovarne blagajne postaje na Pragerskem, 34letnega Matevža Polanca. Potniški vlak, ki odhaja ob pol šestih iz Maribora, ga je povozil. Kakor kažejo znaki, se je Polanec v samomorilnem namenu vlegel med tračnice, se z obema rokama prijel zanje, položil glavo na mrzlo železo in tako pričakoval strašno smrt. Pokojnik je bil vesten in marljiv uslužbenec. Zadnje čase je bil silno potr.

* **Smrt pri kopanju peska.** Te dni so pokopali po nesreči preminilega Janeza Majcna, posestnikovega sina iz Vrhka pri Trziču. Predzadnji ponedeljek se je čil in zdrav podal na delo h kopanju peska. Janez je kopal, brat Lojze je pa s konji odvažal nakopan pesek. Mladeniča sta hitela, ker ju je čakalo za popoldne spravljanje pese na njivi. Ko se je pa Lojze zopet pripeljal z vozom h kamnolomu, je ves presenečen opazil od kupu peska le Janezov klobuk. V grozni slutnji je začel razgrebati sumljivi kup in je kmalu prišel do nog ponesrečenca. Ves trud, ki ga je Lojze uporabil z umetnim dihanjem, je bil zaman. Nesrečni Janez se je bil v pesku zadušil. Pokojnik je bil zaradi svoje šegavosti, brihtnosti in načitanosti zelo čislán. Vse sočuvstvuje s hudo preizkušenim splošno spoštovanim očetom, bivšim trojiškim županom.

* **Prepoved zahajanja v krčme.** Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo zahajanje v krčme: oženjenemu čevljarskemu pomočniku Ivanu Verbiču, pristojnemu v Slivnici in stanujočemu v Dogašah, za dve leti (od 22. decembra letos do 22. decembra 1933.), samskemu delavcu Francu Rečniku, stanujočemu v Spodnjih Hočah, za eno leto (od 8. septembra letos do 8. septembra 1932.), in oženjenemu delavcu Konradu Fridlu, stanujočemu v Rogosi, za eno leto (od 3. t. m. do 3. novembra 1932.).

DOBRO TOALTNO MILO

ne sme le prijetno dišati, temveč mora tudi po svojih sestavinah v medicinskem zmislu delovati očistujoče na kožo. Samo tako lahko koristi pri negovanju telesa. Prav zato so Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote tako cenjena. Omoč s 5 vrstami mila za 52 Din se dobiva brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Evgenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsa-trg 360, savska banovina.

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

* **Obup zaradi lastne hiše.** Težkoče, v katere je zašel preglednik finančne kontrole Florijan Batistič v Mariboru zaradi zidanja svoje hiše, so ga tako potrle, da je v hipni duševni zmedenosti segel po britvi in si prerezal žile na vratu. Kljub takojšnjemu prihodu zdravnika je bila vsaka pomoč brezuspešna. Nesrečni Batistič je izkrvavel. Smrt uglednega moža je vzbudila v Mariboru splošno sočutje.

* **Smrten padec z voza.** V četrtek 5. t. m. se je peljal z enovprežnim vozom 45letni Jurij Kržišnik, hlapec pri g. Francu Štularju, lesnem trgovcu v Podnartu, v Tržič po hišno upravo. Ker se dolgo ni vrnil, sta ga šli gospodinja in služkinja iskat, a ga nista našli. V petek zjutraj pa se je napotil iskat hlapca in konja sam gospod Štular. Hlapca je našel pri posestniku g. Grosu v Zvrčah pri Kovorju. Kržišnik, ki je po nesreči padel z voza, je ležal v hlevu v nezavesti. G. Štular je poslal v Tržič po zdravnika g. dr. Panceta, ki je pa prišel žal samo ugotoviti, da je nesrečni Kržišnik že podlegel poškodbi, in sicer je umrl zaradi počene lobanje. Kako se je nesreča zgodila, se ne ve. Domnevaajo, da je ponesrečenec padel z voza z glavo navzdol in obležal nezavesten na cesti. Ljudje, ki so prihajali po cesti, se niso dosti zmenili za njega, ker so mislili, da je pijan: Sele proti večeru ga je spravil g. Gros k sebi domov. Ker ponesrečenec ni imel vidnih ran, ni nihče mislil na kaj hujšega. Ako bi prišla takoj pomoč, bi Kržišnik morda še okreval. Pokojnik je bil marljiv in pošten delavec. Pri g. Štularju je služil že deset let.

* **Strašna smrt žagarja.** V noči od 4. na 5. t. m. se je na samotni Božičevi žagi v Šmartnem na Pohorju smrtno ponesrečil žagar Anton Donik. Pri zakasnelem opravilu je na visokem in vlažnem podu izpodrsnil ter po naključju padel na tako zvano podajalno kolo, ki ga je zdajci zagrabilo, zasukalo in vrglo pod veliko pogonsko kolesje. Ker je bil nesrečnik ob tem času v žagi sam, so ga našli ljudje vsega raztrganega z razbitimi udi šele naslednjega jutra.

* **Predrzen vlom.** V eni zadnjih noči je bil izvršen v vilo na poti od Novega mesta proti Grmu, kjer stanuje cestni mojster g. Jenko, vlom. Tat se je prikradel skozi vrt na zapadno stran vile, kjer se je splazil čez ograjo in se približal kuhinjskemu oknu. Tu je z železno palico ubil šipo v oknu in tako lahko odmaknil zapah. Pobral je precej obleke in raznovrstnega perila, usnjen plašč, zlato verižico in druge malenkosti.

* **Vlomilska tolpa v rokah pravice.** V mesecih septembru in oktobru letos je bilo v okolici Koprivne, Solčave in onstran meje v Avstriji izvršenih sedem vlomov, zaradi katerih je bilo že meseca oktobra aretiranih več oseb, dočim je glavni storilec Franc P. pobegnil preko meje v Avstrijo, kjer so ga prijeli avstrijski varnostni organi. Dne 6. t. m. pa je orožniška patrolja iz Črne pri Prevaljah prišla še tri storilce in zaplenila tudi še nekaj ukradenega blaga.

* **Na povratku iz Francije okraden.** Na progi Ljubljana-Zagreb je bil v brzem vlaku okraden siromašen delavec, ki se je z dela v Franciji vračal domov. Iz notranjega žepa suknje mu je bilo ukradenih 1000 francoskih frankov. Sopotnik Gjorgje Stefanovič, ki je bil osumljen, da je izvršil tatvino, je bil na zagrebškem kolodvoru aretiran in so ukradeno vsoto še našli pri njem.

* **Nova žrtev tihotapske strasti.** Na državni meji pod Stolom so graničarji zajeli tri tihotapce, ki se pa na klic vojakov niso hoteli ustaviti. Posrečil se je beg dvema tihotapcema, ki sta bržkone poznala vse kozje steze, dočim so zajeli 24letnega brezposelnega delavca Janeza Fikslja, doma iz Ovsiš pri Podnartu. Fikselj se pa tudi na ponovni poziv ni hotel vdati. Tako so bili graničarji primorani rabiti orožje. Počili so strelji in Fikselj je obležal pod skalami, zadet s dvema kroglama v desni kolk in v meča desne noge. Čim pa so prihiteli stražarji meje do njega, so morali ponovno rabiti orožje in je bil mladenič ranjen še z bajonetom. Graničarji so pozneje poskrbeli za njegov prenos na Javornik pri Jeseni-

cah, odkoder so ga hoteli spraviti na vlak, da ga odpeljejo v bolnico v Ljubljano, a je vlak medtem že odpeljal in je morala žrtev tihotapske strasti preživeti noč v silnih bolečinah na Jesenicah. Tako so Fikslja pripeljali šele naslednjega dne v Ljubljano, kjer so ga oddali na zdravljenje v splošno bolnico. Pri njem so našli večjo količino saharina, vžigalnikov in pa nekaj drugega tihotapskega blaga, ki ga je oblastvo zaplenilo. Kakor so ugotovili v bolnici, so poškodbe Janeza Fikslja prav občutne in bo nepremišljeni mladenič ostal najbrže vse življenje pohabljen.

* **Kolesar je zakrivil smrtno nesrečo.** Na cesti med Čakovcem in Štrigovo se je zaletel te dni neki kolesar v starca Mato Štutka, ki je sicer padel na tla, a se ni onesvestil. Kolesar je ponesrečenca dvignil in ga odvedel domov v Jalševce. Mož je doma popil nekaj kozarcev vina in menil, da mu bo že odleglo. Čez nekoliko dni pa se je ponesrečenčev stanje poslabšalo in mož je nenadno umrl. Komisija je ugotovila, da je imel Štutek počeno lobanjo, in se čudila, kako je mogel ponesrečenec sploh še toliko časa živeti.

* **Aretacija vlomilca in njegove ljubice.** Te dni so doznali ljubljanski policijski organi, da se skriva nekje v Ljubljani že dolgo časa iskani bivši trgovinski pomočnik, nevaren vlomilec in tat, 29letni Ignacij Salaj, doma iz Črensovcev v Prekmurju. Šli so takoj na delo. Zlasti so Salaja iskali po raznih gostilnah okrog kolodvora. Tam pa ga niso našli, zakaj Salaj, ki se je v teku let že precej izpremenil in ga je bilo težko zasledovati na podlagi starejše slike, se je zadržal tedaj v središču mesta v družbi bivše natakaričice Ane Postružnikove, doma od Sv. Primoža na Pohorju. Par je posejal samo boljše gostilne. Postružnikova je stanovala v enem največjih ljubljanskih hotelov in je po cele dneve presedela v kavarni, kjer se je seznanjala z raznimi moškimi in služila denar. Policija je oba izsledila in ugotovila, da se je Salaj izdajal za Alojza Postružnika. Oba ptiča brez peroti bosta sedaj v zaporu počakala na pokoro. Zaenkrat sta oba aretiranca v zaporu in policija zlasti temeljito zaslišuje Ano Postružnikovo, ki bo gotovo vedela marsikaj o raznih vlomih, tatvinah in drugih grehah, ki jih ima na vesti njen lažni soimenjak.

* **Mlada žrtev alkohola.** Te dni so se naenkrat razširile po trgu Kropi govorice, da je neznatni potok Kroparica zahteval žrtev. V noči od nedelje na ponedeljek je namreč v potoku zaradi preveč zaužitega žganja utonil 19letni tovarniški delavec Andrej Solar, doma iz Kroke. Mladenič je pil doma žganje. V veliki pijanosti je šel čez brv, pa mu je spodrsnilo, da je padel v vodo. Kakor kažejo znaki, se je pri padcu tako udaril, da se je onesvestil in potem nezavesten utonil.

* **Velik vlom v trgovino.** Nedavno ponoči so vdrli neznan zlikovec v trgovino Ferda Pustka v Smarju pri Jelšah. Prišli so v trgovino na ta način, da so sneli s pomočjo drogov železno mrežo s okna. Odnegli so velike količine najrazličnejšega manufakturnega blaga in izdelkov, več zavojev jestvin in znatno količino tobaknih izdelkov. Vlom so izvršili tako spretno, da ni ponoči nihče opazil in tudi ne čul, kaj se godi sredi trga.

* **Ubijalec iz maščevalnosti.** Soseda Franc Meško in Alojzij Strelec, oba posestnika v Muretcih, sta živela v večnem medsebojnem prepiru. V soboto 7. t. m. sta proti mraku grabila v svojih sadovnjakih za hišo listje za steljo, kjer je prišlo med njima zopet do prepira. Meško, ki se bavi tudi z izdelovanjem korit, je očital sosedu Strelcu, da ga je hotel ovaditi zaradi izvrševanja nedovoljene obrti. Rekel mu je, da ga lahko gre «gospod osel», ako utegne, takoj ovaditi orožnikom. To je Strelca razburilo, da je šel v svojo hišo po sekuro in začel tolči po plotu. Medtem je prišel Strelcev sin in spravil Meška domov. Strelec se je odpravil spat, dočim je Meško po prihodu domov začel popivati in pri tem zmerjal ženo, pri čemer ji je dejal, naj moli za Strelca. Očividno je imel namen, ubiti svojega soseda. Med popivanjem se je večkrat odstranil in se zopet vrnil v hišo. Drugo jutro so našli so-

sedje Alojzija Strelca mrtvega. Strelčev sin Franc je zločin prijavil orožniški postaji v Zavrču, ki se je podala takoj na lice mesta, kjer so našli truplo pokojnika v spodnjih hlačah in srajci brez pokrivala in bosega, pokritega s plahto. Orožniška patrolja, ki sta jo sestavljala orožniški narednik g. Kos in orožniški pripravnik g. Grošelj, se je nemudno podala s kolesi na zasledovanje morilca in ga dohitela na stranski poti v Bukovec. Aretiranec je trdil, da je bil namenjen v mesto Ptuj, kjer se je hotel sam prijaviti sodišču, kar pa je dvomljivo. Orožnika sta morilca povedla v sodne zapore v Ptuj.

* **Posledice spora med bratoma.** V okolici Vač v malem naselju Hosti se je pripetil žalosten dogodek. Pred nekaj dnevi je prišel domov na dopust vojak Joža D. Domači so bili zelo veseli njegovega povratka. V torek zjutraj sta se pa Jože in njegov 16letni brat Rudolf iz malenkostnega vzroka sprla in je prišlo do dejanskega obračunavanja. Jože je Rudolfa zlasal, ta pa je takoj ogorčen in razžaljen stekel za dom in se skrnil v skednju. Ko je prišel Jože mimo, je Rudolf nenadoma planil iz skrivališča z debelim kamnom v roki in ga vrgel bratu naravnost v trebuh. Kamen je priletel s tako silo, da se je Jože nezavesten zgrudil na tla. «Joj, kaj sem storil, brata sem ubil!» je zavpil Rudolf. Prihiteli so domači in dvignili Jožeta, ki so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

* **Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč,** škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne Franc Jožefove grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnikih, da v začetku bolezní porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo Franc Jožefove vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. Franc Jožefovo grenčico prodajajo vse lekarne, drogerije in specerijske trgovine.

* **Popravljen narava.** Človeški duh obvladuje tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatke človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kakršna so Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože, Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (dva lončka brez nadaljnjih stroškov 40 Din) in Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja (pet kosov 52 Din franko). Vse navedeno se naroča pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju v Stubici Donji, Elsa-trg 360, savska banovina.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PRIREDITEV VINSKEGA SEJMA V IVANJKOVCIH.

Ivanjkovi, novembra.

Vinska zadruga «Jeruzalemčan» v Ivanjkovecih priredi svoj VII. vinski sejem in razstavo 10. decembra letos. Pripuščena so le vina izključno iz ormoško-ljutomerskega vinarskega okoliša.

Letošnji pridelek, ki je bil obilen, je prvovrsten in si bo tako imel priliko vsakdo nakupiti prvovrstnega ljutomercana direktno od producenta. Na razpolago bodo tudi najizvrstnejša sortna vina. Mošt lepo dozoreva in bo takrat baš primeren za nakup za prvi pretok. Cena izredno ugodna.

Vsi producenti ormoško-ljutomerskega okoliša, ki imajo vina na razpolago in se hočejo sejma udeležiti, naj to prijavijo zadrugi najkasneje do 1. decembra.

SMRT NARODNEGA PESNIKA.

Ljutomer, novembra.

V ptujski bolnici je dne 6. t. m. umrl naš narodni pesnik, kolar in posestnik g. Anton Erjaavec iz Podgradja v 42. letu. Zapustil je bolno ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

Pokojnik je pred sedmimi tedni obiral jabolka za prodajo, da bi svoji številni družini pri-

skrbel za izkupiček živeža, pa je siromak padel z drevesa šest metrov globoko in si zlomil hrbtenico. Razen tega je še dobil več notranjih poškodb, za katerimi je umrl v velikih mukah. Vdova in deca prosijo za prvo pomoč. Zaljučim iskreno sožalje, pokojniku, ki je bil pošten in priden mož, pa večni mir!

LEP VOLILNI USPEH V POLJANSKI DOLINI.

Poljane nad Škofjo Loko, novembra. Volitve so za nami. Od gotove strani se je delalo na vso moč z raznimi lažmi proti udeležbi. Ker so stara sredstva že preveč obrabljena, so se posluževali zapeljivci naroda novih pripomočkov. Izrabljali so sedanje hude gospodarske razmere in slabo kupčijo s pridelki, obenem pa so gobezdali, da se bodo zvišali davki, če zmaga državna stranka. Seveda so pa previdno zamolčali, da se nahaja dandanes ves svet v še hujšem položaju kakor mi in da so gospodarske težave pri nas posledica svetovne krize.

Med najhujšimi zapeljivci so stali v prvi vrsti ljudje, ki so poklicani za vse kaj drugega kakor za hujskanje ljudstva. Ljudski sleparji so celo grozili, da ne bosta pretekla dva meseca, ko bodo zopet oni na sedlu in bodo pometli z nasprotniki in vsemi, ki pojdejo zdaj volit. Pravijo, da so se med zavajalci naroda nahajali tudi neki višji uradniki. Vse te grožnje pa niso imele pravega uspeha, kajti velika večina neustrašenih in zavednih mož in fantov je storila svojo volilno dolžnost.

Pred vsemi prednjači Oselica z 272 oddanimi glasovi (od 501 volilca). Čast možem in fantom te zavedne občine in njih voditeljem.

Dobro se je odrezala tudi občina Trata z 257 glasovi (od 608 volilcev). Pomisliti je treba, da je ta občina bila nekaj neakao središče klerikalnega strankarstva v Poljanski dolini. Še zjutraj ob pričetku volitev je zatrjeval neki vejak, da ne bo oddanih čez 140 glasov. Pa se je razočaran vračal zvečer proti domu, ko mu je brnela številka 257 po glavi.

Posebej moramo še omeniti naše Zirovskovrharje od Sv. Vršana in Trate, ki so prišli na volišče kljub slabemu vremenu z malenkostno izjemo nekaj mož. Prav tako so Suhodolčani polnoštevilno izvršili svojo dolžnost. Tudi Poljane so se precej držale. Dale so 144 glasov. Tu je volil tudi najstarejši volilec v dolini, nad 90letni mož.

Zavednim volilcem vsa čast. V splošnem moramo reči, da je uspeh volitev v naši dolini izredno zadovoljiv.

PISMO IZ RADVANJA.

Radvanje, novembra.

Višek volilne agitacije je bil pri nas v sredo pred volitvami, ko se je vršil velik šoh v Lobnikovi gostilni v Spodnjem Radvanju, katerega se je udeležilo nad 100 delavcev in kmetov. V nedeljo je bil v šoli pravcati naval, tako da so morali posamezni volilec čakati po celo uro, preden so prišli na vrsto. Zvečer ob 6. uri so vsi komaj čakali na izid volitev. Od 545 volilcev jih je slo pri nas volit 366, t. j. 67 odstotkov. Dobili so: g. Kirbiš 179, g. dr. Vauhnik 161 in g. Krejčič 28 glasov. Radovanjčani so v redu izvršili svojo volilno dolžnost.

Dva pogreba smo že imeli ta mesec. Najprej smo pokopali 46letno priljubljeno posestnico go. Antonijo Spulovičovo, nato pa posestnika in kolarja g. Ivana Pahlerja. Pokojnik je bil edini še živeči ustanovni član radvanjskega gasilnega društva, zato so mu naši vrli gasilci privedili sijajen pogreb. Nosili so ga gasilci, gasilski avto je vozil, odet v črno, številne vence in igrala je sokolska godba. Obema pokojnikoma naj bo lahka domača zemljica!

Pred dnevi je opazil g. Jus, da mu je zmanjkalo kolo izpred hiše prijatelja, pri katerem je bil na obisku. Ker je bila že tema in pozno, ni šel na orožniško postajo javiti tatvine, nego se je odpravil domov. Zjutraj je baš nameraval iti k

orožnikom, ko je na veliko začudenje zapazil kolo pred vrati. Najbrž si ga je izposodil kak zaljubljenec in se odpeljal k puncji v vas.

Smučarski odsek namerava ustanoviti naše kolesarsko društvo «Poštela». Mladi dirkači se hočejo tudi pozimi zabavati.

Poročila sta se g. Matija Trstenjak, uradnik na magistratu v Mariboru, in gospodična Zofka Vizoviškova, uradnica prav tam, hčerka našega vrlega župana g. Franca Vizoviška. Mlademu paru obilo sreče v novem življenju!

PISMO IZ RUŠ.

Ruše, novembra.

Poročila sta se v domači farni cerkvi g. Opetnik Anton, železniški uradnik na domačen kolidvoru, in gđ. Linglova Vera, hčerka uglednega posestnika in bivšega ruškega župana. Mlademu paru želimo mnogo sreče!

Pred kratkim časom se je ustanovil pri našem Sokolu telovadni odsek stare garde, ki ima svoje redne telovadne ure vsak četrtek zvečer v telovadnici. Dosedaj se je prigrasilo okoli 30 članov, ki že pridno telovadijo.

Prejšnjo nedeljo zvečer je popivala družba mladih fantov v Šmidhoferjevi gostilni, med njimi tudi delavec Gorenjak iz Lobnice in neki Haložan, zaposlen v tovarni dušika. Kmalu se je vnel prepir, pri katerem je imel glavno besedo Gorenjak, znan po svoji telesni moči. Iz prepira je sledila pravcata bitka, med katero so frčali po gostilniški sobi steklenice, kozarci in stoli, da je bila gostilniška soba v nekaj minutah razdejana. Prestrašena gostilničarka je začela klicati na pomoč in se je nekaj krepkim možem posrečilo ločiti petelina. Pretepači so dobili vsak svoj delež, najbolj pa jo je izkupil goljat, ki je bil ves krvav in zbit.

PREKMURSKI GLASNIK

Dom narodnega zdravja v Murski Soboti so pričeli urejati znotraj. V podprtiličju so postavili kadne in pršne kopeli. S tem je rešeno v Murski Soboti vprašanje kopalnišča.

Grozen samoumor. V Lipoveh je na strašen način izvršil samoumor kmet Štefan Cigan, ki je šel v smrt zaradi hudih gospodarskih razmer. Našli so ga na vrvi v gozdu na visoki veji. Čevlje je imel sezute, poleg njih pa je ležala v mahu prazna steklenica žganja in nedaleč proč vsa okrvavljena mala sekira. Truplo je bilo prav tako vse v krvi, na glavi mrtveca pa je zijalo sedem hudih ran, zadanih očitno s sekiro. Ko so truplo odkrili, je bilo prvotno vse prepričano, da se je dogodil strašen zločin in da so neznani zločinci že mrtvo truplo obesili, da bi napravili videz samoumora. Preiskava, ki jo je uvedlo orožništvo, je pa dokazala, da gre za čuden način samoumora, katerega je izvršil pokojnik, ker se je nahajal v veliki gospodarski stiski. Pred izvršitvijo strašnega čina se je najprej opil z žganjem, potem pa si je sezul čevlje, da je laže splezal na drevo. Ko si je dal zanjko močne vrvi okoli vratu, pa je sedemkrat krepko zamahnil s sekirico po lastni glavi in si zadal smrtonovarne rane. V nezavesti je omahnil z drevesa in obvisel na vrvi.

NAŠI NA TUJEM

PISMO IZ LUKSEMBURGA.

Huda kriza v Luksemburgu in v Alzaciji-Loreni. Smrtna nesreča rojaka v rudniku.

Esch sur Alzette, novembra.

Od nas se pa prav malo sliši, čeprav nas je tu precej slovenskih rojakov. Mnogo nas je zaposlenih v francoskih rudnikih, a stanujemo v mali državi Luksemburgu.

Najprej moramo javiti žalostno vest, da se je 9. oktobra smrtno ponesrečil rojak iz Julijske Krajine, 39letni Jakob Panter. Delal je v francoskem železnem rudniku Audun le Ticshe. Zrušila se je nanj v rovu težka skala in ga stisnila. Smrtonovarno ranjenega rojaka so prenesli takoj v rudniško bolnico, kjer se je za nekaj časa še zavedel. Govoril je še s svojimi tovariši in se tolažil, da bo kmalu bolje. Pa je siromak dne 12. oktobra za vedno zatisnil svoje oči. Za dobrim prijateljem Jakobom žalujemo vsi tukajšnji Slovenci. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Delovne razmere so se v Luksemburgu zelo poslabšale. Delavce stalno odpuščajo. Inozemci so že po večini odpuščeni in izgnani, ker brezposelnih tujcev v Luksemburgu ne trpijo. Tukajšnji rudniki so že več kakor leto dni obratovali le po pet dni na teden, a sedaj se dela samo štiri dni. Zaslužek je pičel. Kmalu še za hrano ne bo zadostoval. Delavstvo odpuščajo tudi v sosedni Franciji. V Aumetzu so odpovedali delo okrog 70 delavcem, med katerimi je več Slovencev. Odpuščeni nesrečniki sploh ne vedo, kam naj se obrnejo za delom v teh bridkih časih.

Tukajšnji rojaki želimo svojcem in vsem slovenskim fantom in dekletom, posebno onim v Krški dolini, bogatega Miklavža. — J. B.

HUDE STISKE NAŠIH ROJAKOV V KANADI.

Cranbrook, oktobra.

Prosim za malo prostora v «Domovini», ki jo dobivam že dve leti. Zal, ne morem rojakom v stari domovini prav nič pohvaliti obljubljenе dežele Kanade. Kako hude gospodarske težave so tukaj, si ne morete prav predstavljati. Vem, da so tudi pri nas doma težave, toda beda je tu mnogo hujša. Če bi opisal svojo borbo za življenje, bi bil to cel roman.

Ko smo se svoječasno odpeljali z Jesenic, da pojedemo v Kanado, smo imeli najlepše upanje, da si bomo s svojimi žulji izboljšali življenje in okrepili po povratku v domovino s prihranki svoje kmetije, odnosno da bi si kupili posestva ali kaj prikupili. Zal so se obrnili naši računi.

Ze dve leti sem postajajo delovne in gospodarske razmere v Kanadi skoro vsak dan slabše. Ne ve se, kako dolgo bo to trajalo. Vedno več delavcev je brez dela, brez denarja in skoro brez jela in brez obleke. Kam naj se siromaki obrnejo?

Dokler je bilo toplo, se je še nekako živel, a zdaj, ko je nastopil mraz, ki bo trajal do maja, je hudo. V septembru nas je bilo tu več tujih delavcev kakor domačih prebivalcev. Meščani so že gledali, kaj bo, ko so se vršili nemiri bednega delavstva, zahtevajočega delo in hrano. Popisali so nas vse in nam dali knjižice, s katerimi dobivamo vsak dan hrano v vrednosti za 40 centov. Kako dolgo bo to trajalo, ne vemo.

Gotovo se bodo počasi začele deportacije (nekaki odgoni). Pred dnevi so tako odpravili v Jugoslavijo nekega dolenjskega rojaka, ki je bil znan kot marljiv delavec. Mož je prišel v Kanado leta 1928. s pravnimi potnimi listinami. Zakaj so ga odgnali, ni znano.

Bridko so nas torej prevarali, ko so nas spravili v Kanado. Vožnja do sem je bila draga, tako da smo mnogi dali zanj zadnje svoje ali pa celo izposojene novce, a tu nimamo nikakega zaslužka. Ne moremo zaslužiti niti za povratek domov, kaj šele, da bi si prihranili toliko, da bi poravnali dolgove. Oni, ki imajo doma zadolžena posestva in velike družine, so najbednejši, ker jih poleg bede muči še skrb za svojece.

Radi bi tudi vedeli, zakaj pošilja Kanada tujece, ki imajo pravilne potne listine, v njihove domovine. Kdo bo te potne stroške poravnal? Ali bodo tem siromakom prodali za vožnjo njihove male domačije v Jugoslaviji? Bridek bo odgon tudi za one, ki so prodali doma svoja posestva in prišli sem s celimi rodbinami, če bo treba ves prevoz pozneje plačevati. V tem pogledu bi bilo vsekako potrebno nekaj ukreniti. Deportacije ljudi, ki so v tujini nudili prej svoje delo, bi se morale vršiti na stroške Kanade. M. Š.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH AMERIŠKIH ROJAKOV.

Cleveland, oktobra.

V clevelandskem občinskem svetu je zastopal Slovence že šest let občinski svetnik Janez Mihelič, ki je pa nedavno odstopil. V poslovnem govoru je omenil, da pri odločanju o mestnih zadevah ne vpoštevajo, kdo ima prav, temveč kateri stranki kdo pripada. Za clevelandske Slovence pomeni njegov odstop hud udarec.

Ravnateljstvo državne univerze v Columbusu je imenovalo clevelandskega rojaka dr. Josipa Kofalta za rednega profesorja kemije na tamošnjem vseučilišču.

Slovinci so lastniki zlatega rudnika v Combacki. V zadnjem času so tam odkrili velike množine srebra in zlata. Družba, ki ukorišča rudnike, ima v rokah okrog 750 oralo sveta. Za rudnik se zanima večja ameriška družba, pa ga Slovenci nočejo prodati.

V Clevelandu je po daljši težki bolezni umrl France Petrič, po domače Anžetov, star 47 let. Doma je bil iz dobrepoljske župnije, v Ameriki je bival 37 let.

V Sheboyganu je 16. septembra umrla Julija Jenkova, rojena Jamnikova, stara 43 let. Pokojnica je bila doma iz Goričan pri Medvodah. Zapustila je moža, štiri hčerke in sina. Bolehala je že dve leti.

V Timminsu v Kanadi se je 10. septembra smrtno ponesrečil France Možek, doma iz Kota pri Igu, star komaj 27 let. Zaposlen je bil v premogovniku. Med delom se je utrgala večja skala in mu padla na prsi. Zmečkala mu je prsni koš in je bil nesrečni mladenič takoj mrtev. Za njim žalujeta mati in brat.

V Madisonu je umrla Josipina Keržičeva, stara 43 let. V Ameriki je bivala 23 let. Zapustila je moža, pet hčerk in štiri sinove.

V Milwaukeeju je umrla Maksimilijana Sušnikova, stara 34 let. Doma je bila iz Luč va Savinjski dolini.

V Clevelandu se je pri avtomobilski nesreči smrtno ponesrečil Janez Modic. Doma je bil iz Slemena na Notranjskem, kjer žalujejo za njim roditelji in dve sestri.

V Milwaukeeju se je v septembru odigrala grozna ljubavna žaloigra. Mrtvo so našli 56letno Leno Pavličevo in poleg nje nezavestnega Valterja Grubiča. Zastrupila sta se z lesnim cvetom. Sosedka Bogdanovičeva je izpovedala, da sta se večkrat prepirala in pretepala. Na Pavličevi so se poznali sledovi davljenja.

V bolnici v Clevelandu je umrl Janez Kastelec, star 20 let, prav tam tudi Janez Trhlen, star 56 let. Zadnji je bil doma od Sv. Gregorja na Dolenjskem in je zapustil ženo, sina in štiri hčere. Prav tako je umrla v bolnici v Clevelandu Katarina Stumpova, stara šele 16 let. Rojena je bila v Clevelandu, kjer žalujejo zanjo roditelji, dve sestri in brat. Nadalje je v Clevelandu podlegel pljučnici Martin Štembal, doma z Iga pri Ljubljani. Pred tremi leti mu je umrla žena. Pokojnik je bival 19 let v Clevelandu. V Clevelandu je umrla tudi Marija Klausova, rojena Ivančeva, v visoki starosti 82 let. Doma je bila od Sv. Gregorja na Dolenjskem.

Pri avtomobilski nesreči je bil hudo poškodovan in je poškodbam podlegel 13letni Alojzij Intihar iz Nowalka. Za njim žalujejo roditelji, sestra in dva brata.

V Detroitu je umrla Ivanka Gazvodova. Podlegla je hudi operaciji.

V Kanterju pri Sotystownu se je 19. septembra v rudniku smrtno ponesrečil Anton Škerlj. Utrgala se je večja plast kamenja in zemlje in ga zasula. Pokojnik je bil rojen leta 1883. v Begunjah pri Cerknici; po domače so mu rekli Kotnikov Tone. Za njim žalujejo žena in štirje otroci v starosti od dveh do desetih let.

V Hartfordu so bile nedavno velike avtomobilske dirke, ki se jih je udeležil tudi 23letni Anton Ponikvar, znan kot eden najboljših dirkačev. Pri dirki se je na avtomobilu zlomila srednja os in avtomobil je vrglo z dirkališča v stran, kjer se je zdajci vnel. Nesrečni Ponikvar

je zgorel. Če se ne bi pripetila grozna nesreča, bi bil mladi Ponikvar gotovo prvi, saj je vozil več kilometrov pred drugimi.

Rojakom rudarjem v Franciji. Prejeli smo: Kdor bi kaj vedel o mojem bratu Pavlu Kobanu, ki je odšel leta 1925. iz Ruš pri Mariboru v Francijo in se ni od leta 1929. več javil, naj to sporoči podpisani sestri. Njegov tedanji naslov sem izgubila. Kolikor se spominjam, je bil zaposlen v Calaisu. Elizabeta Spanbauerjeva, gostilničarka, Muta ob Dravi.

Iz Moncieullesa (Francija) nam pišejo: Imamo svoj koticček v ljubi «Domovini», ki jo prečitamo od začetka do konca, vendar se malokdaj kdo oglasi od nas, čeprav je tu več naročnikov. Jesen imamo lepo, bolj mrzlo, pa vendar suho. Praznik vseh svetnikov smo imeli lep in tudi grobovi so bili lepo okrašeni. Ko smo bili ob tujih grobovih, smo se spomnili tudi svojih dragih pokojnikov v domovini. — Tukaj je 4. t. n. zadela huda nesreča delavca Ivana Lupšino. Vžgal se mu je namreč karbid in mu hudo poškodoval obraz. — Pozdravljamo vse bralce in bralke «Domovine».

Brazilijski rojaki so se organizirali. Dne 23ega septembra so se zbrali v Sao Paulu predstavniki vseh jugoslovenskih izseljencev v Braziliji (Srbi, Hrvati in Slovenci, pa tudi Madžari in Nemci iz Jugoslavije) in sklenili, da se organizira celotna jugoslovenska kolonija v Braziliji. V ta namen so ustanovili prvo skupno jugoslovensko organizacijo v Braziliji z imenom: Jugoslovensko podporno združenje v Sao Paulu, Prača da Sé 20-I, sala 5. Izbrani so bili v upravni odbor: za predsednika Franjo Paternost, za I. podpredsednika Stevo Kovač, za II. podpredsednika Bogdan Stojkov, za glavnega tajnika Milan Wollner, za pomožnega tajnika Fedor Pollak, za I. blagajnika Jakob Schur, za II. blagajnika Josip Popanka, za gospodarja Ozorio Glazar, za odbornike dr. Luiz Montag, Josip Schoesser in Dragotin Preisler; nadzorni odbor: za glavnega revizorja Ivan Kovač, za I. revizorja I. Budkovič, za II. revizorja Stanislav Anišić. Namen združenja je, organizirati vse jugoslovenske izseljence v Braziliji, jih podpirati v vseh mogočih primerih, jih zastopati pred domačimi in inozemskimi oblastvi, urediti posredovalnico za delo, podporno bolniško blagajno in zavarovanje za primer nezgode in smrti, gojiti jugoslovensko prosveto in zbliznanje z brazilijskim narodom na trgovinskem in prosvetnem polju, ustanavljati trgovske in obrtniške zadrage.

ŽENSKI VESTNIK

VRT V NOVEMBRU.

Jesen je tu. Vse cvetlice so minile, le krizanteme še cvetejo kot zadnji pozdrav narave, ki lega k zimskemu počitku.

Ako smo pobrali gomolje dalj že v suhem vremenu, so se sedaj že zadosti posušili na zraku in je čas, da jih spravimo v kleti ali v rastlinjake; prav tako čebulice montbrecij in gladijol, ki jih je treba shraniti na suhem in ne prehladnem prostoru.

Na vrtu poberejo vsa suha stebela poletnih cvetlic in porežemo odmrla stebela trajnic, kot plamenic, ljubljank in drugih. Porežemo pa tudi suha stebela belušev, katere pa moramo sežgati, da s tem uničimo morebitne zarodke beluševga hrošča in muhe.

V zabožke posadimo korenine zelenega peteršilja, da bomo imele čez zimo vedno svež peteršilj na razpolago. Korenček pa porujemo in ko se malo osuši, ga spravimo v klet; enako tudi zeleno.

Ko smo tako pospravili po vrtu vse pridelke, moramo prazne gredice prekopati (preštihati) in zemljo pustiti v grudah, da preko zime dobro premrzne. Da pa ostane v grudah, mora biti nekoliko vlažna, zato je najbolje prekopati po deževju, ko je zemlja še mokra. Koristno je tudi, če

polijemo prekopane gredice z gnojnico, ki tudi zelo zrahlja zemljo.

Zelo priporočljivo je, da še enkrat osnažimo steze po vrtu in iztrebimo plevel. Suho listje sadnega drevja je treba pograbititi in spraviti za steljo. Še bolje pa je, če ga sežgemo, ker se po njem skriva razen mrčes, ki je škodljiv za sadno drevje.

Za kuhinjo

Ocvrte klobasice. Sesekljaj ali zmelji na stroju pol kile svinjskega mesa in deset dek slanine. Osoli, dodaj malo kumne, popra in na drobno sesekljane čebule in dobro zmešaj. Napravi za prst debele in dolge klobasice, jih povaljaj v moki in na masti ocvrte. Te klobasice daš s kislim zeljem za večerjo na mizo.

Palačinke z gnjatjo. Pripravi testo za palačinke brez sladkorja in jih prav tanke speci. Ko imaš palačinke gotove, jih napolnjuj s tem nadevom: kuhano gnjat prav drobno sesekljaj, a še bolje je, če jo pretlačiš skozi sito. Zlico sirovega masla dobro umešaj, dodaj sneg dveh beljakov, četrt litra kisle smetane in pretlačeno gnjat. Vse skupaj dobro zmešaj. Kozičo namaži s sirovim maslom, položi vanjo palačinko, jo pomaži z nadevom, položi drugo nanje, zopet namaži itd. Na vrhu naj bo prazna palačinka. Peci v pečici približno tri četrt do ene ure. Pečeno prevrni na topel krožnik in daj s salato na mizo.

Sirovi cmoki. V skledi umešaj sedem dek sirovega masla, eno jajce in tri rumenjake, nato primešaj pol kile sira (skute), pest drobtin, malo soli in osminko litra moke. Vse skupaj dobro zmešaj in napravi cmoke. Skuhaj jih v slanim kropu. Kuhane poberi v skledo, jih posuj z drobtinami in zabeli z razbeljenim sirovim maslom. Zraven lahko daš kuhan topel jabolčni kompot.

Praktični nasveti

Navadno lončeno posodo vtakni za nekaj minut v mrzlo vodo in pokrij s to posodo v shrambi sveže ali pečeno meso, sirovo maslo in druge take stvari, ki ostanejo tako pokrite dlje časa sveže.

Plesnobo spraviš iz perila z lugom iz pepelike (Pottasche), ki se dobiva v drogeriji. Perilo moraš v tem lugu skuhati, nato ga dobro izprati in posušiti na solncu.

ZANIMIVOSTI

× Nad štiri in pol milijona ljudi je brezposelnih v Nemčiji. Po uradnih poročilih je bilo dne 15. oktobra v Nemčiji 4.613.000 brezposelnih. V enem mesecu se je to število povečalo za približno 130.000 oseb.

× **Mačji vid in pasji vonj.** Znano je, da mačka vidi tudi v temi in da vidi bolje kakor človek. Ni pa bilo znano, za koliko je vid mačke boljši kakor vid človeka. To vprašanje pa je rešil nemški učenjak Murr v Königsbergu. Dognal je namreč po mnogih poizkusih, da je mačji vid 40krat jačji od človeškega, če je svetloba modrosiva, 80krat pa, če je svetloba rumenosiva. Mačka pa vidi bolje kakor človek zato, ker je sestava mačjega očesa precej drugačna kakor sestava človeškega. V mačjem očesu je tudi posebna tvarina, ki se v temi svetli. Ruski učenjak Pavlov pa je preiskoval pse. Tudi pes vidi zelo dobro. Pavlov je dajal psu hrano vedno na črni plošči in je psa navadil s tem na to, da se za belo ploščo sploh ni zmenil; čim pa je zagledal temno ploščo, so se mu začele cediti sline iz poželjenja po jedi. Nato je dal Pavlov napraviti 50 črnih plošč, med katerimi so bile le neznatne razlike v barvi, in je dognal, da je pes natanko razločeval vse plošče. Človeško oko razlik v barvi ni opazilo, pes pa jih je opazil. Pes tudi mnogo bolje voha kakor človek, posebno pa dobro sliši. Pes sliši še zračne

tresljaje, ki so za človeško uho že neslišni. Razlikuje pa tudi mnogo več glasov kakor človek.

× **Kakšen je danes raj prvega človeka.** Svetovni potnik Mumm objavlja zanimivosti s svojega nedavnega potovanja po Perziji in pripoveduje med drugim: Basra je pristaniško mesto ob reki Šat el Arabu. Nastanil sem se v predmestju, zakaj v notranjosti mesta je prehuda vročina. Ponoči se mi je po dolgih mukah posrečilo napraviti zasilno ležišče pred hišo. Okoli 2. ure ponoči je vročina odnehala. Zapadel sem v nekakšen polsen, iz katerega me je od časa do časa zdramil glas, spominjajoč na jok malih otrok. Zdramil sem se, pogledal okoli sebe in v svojo osuplost ugotovil, da zavijajo šakali. Zverine so prihajale tik do mene in so iskale, kje bi našle kaj plena. Lakota, ki vlada v teh krajih, je namreč tako velika, da prižene šakale naravnost do ljudi. Seveda nisem mogel več zatisniti očesa. Vstal sem in se okopal v reki Šat el Arabu, použil nekoliko datljeve in jabolk in najel arabskega vodiča, ki me je povedel v raj prvih staršev. Bilo je ob 4. zjutraj. Solnce še ni tako izšlo, da bi pripekalo s svojimi močnimi žarki. Bilo je še prav prijetno. Pot je držala mimo malega potoka v senci palm in drugih dreves. Čim dalje sva šla, tem manj je bilo rastlinstva. Kmalu sva se znašla s spremljevalcem na peščini, vroči kakor razžarjena peč. Vodič je pripomnil, da bova vsak čas na cilju. Zelo sem se začudil. Ne na levo ne na desno ni bilo nikjer nič takega, kar bi spominjalo na raj. Povsod sam pesek in golo kamenje. Le tu pa tam osamljeno drevo. Vodič je ustavil kameli, na katerih sva jahala, in mi pokazal drevo z besedami: «To je drevo spoznanja». Tako torej, sem mislil. Tukaj sta torej grešila Adam in Eva! Ta puščava da je bila raj? Vodič mi je začel razlagati, da so morali domačini drevo spoznanja ograditi s plotom in ga obdati z verigami, da ga ne bi ljudje obrali do zadnjega lističa in da ne bi z njega odkrhnili slednje skorjice. Podobno razočaranje sem doživel nekoliko pozneje na Abrahamovem griču. Nisem se mogel načuditi, ko sem slišal, da se grič postopno manjša, ker odnašajo Angleži z njega domov zemljo v spomin na domovino prastarih očakov človeškega rodu.

× **Tiger na parniku.** Strašno noč so preživeli potniki na nekem parniku Severnoameriškega Lloydja. Parnik je vzel v Singaporeju na krov štiri tigre za London. Z istim parnikom so peljali v Colombo dva risa, ki so ju prepeljali brez ne-zgode. V Adenu pa se je vreme poslabšalo, kar je takoj vplivalo na tigre, ki so jih imeli zaprte v kletkah na gornjem krovu. Dan pred tem, ko je parnik prispel v Marseille, je največji tiger ušel iz kletke. Na straži stoječi mornar je naenkrat zagledal v temi pred seboj strašno zver. Prvi hip je mislil, da je parniški pes in poklical ga je. Tiger se mu je približal in mornar ga je pobožal v dobri veri, da ima pred seboj psa. Čim se ga je pa dotaknil, je ves prestrašen opazil, da stoji pred njim tiger. Zbežal je po hodniku ob strojnem oddelku, toda tiger ga je dohitel in mu odgriznil v zapestju meso do kosti. Potem se je začel lov na tigra, toda bilo je pretemno, da bi se dalo dobro meriti. Nekí oficir je odšel v spalnico moštva, da bi mornarje opozoril na nevarnost, ko je pa stopil na zadnji krov, je v nepopisni grozi opazil, da preži tiger nanj. Potegnil je revolver in dvakrat ustrelil. Prva krogla je tigra ranila, druga pa je zgrešila cilj. V naslednjem hipu je planil tiger na oficirja in ga s šapo pobil na tla. K sreči ga je ranil samo na roki. Tačas so prihitali mornarji in tigra pregnali. Šele, ko se je zdanilo in ko se je dalo dobro meriti, so zadeli tigra v glavo tako, da se je zgrudil mrtev na krov.

× **Minister brez hlač.** Na zadnje posvetovanje prejšnje MacDonaldove vlade so bili pozvani ministri brzojavno s počitnic. Enega ministra je našla brzojavka v manjšem letovišču, kjer je železniška postaja dobre pol ure daleč in pot vodi skozi krazen gozd. Minister je sklenil oditi na postajo peš. Sicer pa drugače tudi ni mogel, ker ni imel pri rokah drugega prometnega sredstva

kakor svoje noge. Ko je prišel na postajo, so mu povedali, da ima vlak zamudo. Minister je odšel za kolodvorsko poslopje in ker je bil truden, je sedel na trato. Ko je pa vlak prispel, je skočil v oddelek prvega razreda in se odpeljal. V vlaku je pa z grozo opazil, da se ga je na travi nekaj prijel. Cela armada mravelj mu je lezla po hlačah. Minister je bil v oddelku sam, zato je brž slekel hlače in jih začel stepavati skozi okno, da bi se odkrižal nadležnih mravelj. Tačas je pa kot nalašč potegnil močan veter in ministrarove hlače so sfrčale po zraku. Minister je bil rešen mravelj, obenem je pa ostal brez hlač. Kaj početi? Nesrečnež si je belil glavo, kje dobiti druge hlače in groza ga je obhajala pri misli, da bo moral brez hlač izstopiti. Šele na zadnji postaji pred Londonom je pokukal skozi okno, poklical postajenačelnika in mu pojasnil svoj položaj. Povedal mu je, da je minister in da so ga mravlje pripravile ob hlače. Prosil ga je, naj mu vrže skozi okno svoje hlače, čeprav so ponošene ali celo malo raztrgane. Postajenačelnik je smeje prikimal in zamahnil z roko, da je vlak odpeljal. Vrnil se je v pisarno in telefoniral na londonski kolodvor: «V oddelku prvega razreda se pelje norec, ki trdi, da je minister. Spoznali ga boste lahko, ker nima hlač.» Kaj se je zgodilo potem, londonski listi ne poročajo. Gotovo je pa bilo na kolodvoru zelo zabavno, ko so morali spraviti iz vagona ministra brez hlač.

× **Jed in debelost.** Zenske so bile vedno bolj odvisne od mode kakor moški in zato jim je tudi mnogo težje boriti se proti izkušnjavi v obliki sladkih dobrot, ker hočejo na vsak način ostati vitke. Razmerje med jedjo in debelostjo se pa zadnje čase po mnenju danskega veččaka za take reči, profesorja Van der Veldena, odločno pretirava. Splošno je znano, da je na svetu mnogo ljudi, ki lahko jedo karkoli in kolikorkoli, pa vendarle ostanejo suhi ali debeli. Profesor pravi, da hrana ne more vplivati na debelost ali mršavost. Ljudi, ki bi se lahko zredili ali pa shujšali tako, kakor hočejo sami, na svetu ni. Pač pa so ljudje, ki kažejo v gotovih dobah svojega življenja nagnjenje k debelosti ali mršavosti. Iz tega sledi, da oni, ki se postijo zato, da bi shujšali ne ravnaajo prav, ker jemljejo svojemu telesu snovi, potrebne za prehrano poedinih udov, torej snovi, ki na povečanje teže prav nič ne vplivajo. Danski učenjak pravi, da se človek že rodi z nagnjenjem k debelosti ali mršavosti. To nagnjenje se v poedinih dobah življenja izpreminja, zlasti po hudih boleznih ali hudih duševnih udarcih. Tako nastanejo dobe, v katerih delujejo zleze človeškega telesa tako, da človek ne glede na prehrano pridobiva ali izgublja na teži. Ne hrana, temveč delovanje naših zlez vpliva na debelost ali mršavost in dokler znanost ne bo ugotovila delovanja poedinih zlez, se debelost brez škodljivih posledic ne bo dala uravnjavati. Torej jejte brez skrbi, seveda če kaj imate.

MALI OGLASI

1000 Din plačam,

ako Vam «Radio-Balzam» ne odpravi kurjih oces, bradavic, trde kože, bul i. dr. — Prosim še za en lonček Vašega «Radio-Balzama». Z učinkom sem zelo zadovoljen. S spoštovanjem Demetrius Glumac, kotlar v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 33. — Zahtevajte povsod samo «Radio-balzam»! Po pošti stane 1 lonček 10 Din (proti vnaprejšnjemu plačilu) ali 18 Din (po povzetju), dva lončka 28 Din in trije lončki 38 Din. Balzam razpošilja R. Cotič v Ljubljani VII., Kamniška ulica št. 10 a. 379

250 dinarjev dnevno

zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju! «Kosmos», Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor! 373

Šoferska šola Gojko Pipenbacher,

Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 12. Zahtevajte informacijel 276

Nove harmonike

izdeluje in vse glasbene instrumente popravlja Jan c v Ljubljani, Bohoričeva ulica št. 9. 195

M
I
S
L
I
T
E

na pravočasen nakup dobrega posteljnega perja, katero razpošilja

**Trgovski dom
STERMECKI
Celje št. 97**

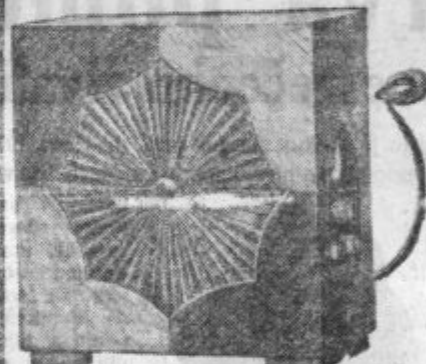
Kilogram: mešano 29 Din, boljše 42 Din, skubljeno 60 Din, belo 115 Din, fino belo 160 Din, sivi puh 88 Din, beli pol-puh 240 Din, puh 360 Din.

Nadalje ogromna izbira žime, afrika in gradla za žimnice, inleta in gradla za pernice, potem raznega belega platna za posteljno perilo.

Veliki ilustrirani cenik, ki je pravkar izšel, se pošlje vsakomur zastoj!

Pozor! Pozor!

RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150 volt. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelani in prvovrstna kvaliteta.

2cevni aparat kompl. Din 1.380.—
3cevni aparat kompl. Din 1.980.—
4cevni aparat kompl. Din 3.300.—

Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER

LJUBLJANA,
Dunajska cesta 1a/17.

Laško brinje
kraško brinje
fige

nudi najceneje firma
Sever & Komp.
Ljubljana
Gosposvetska cesta 5

380

Ceno se prodajo

vetrnice, primerne za lope, barake ali drvarnico, okna, vrata, stoli, krožniki, škodelice in drugo. Vpraša naj se v ljubljanskem hotelu pri «Slonus».

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Razume šalo.

Gospod: «Kaj bi rekli, če bi vam namesto miloščine ponudil delo?»
 Prosjak: «O vejo, gospod, jaz razmem šalo.»

Raztresena zakonca.

Zena (na izletu): «Jož, električni likalnik sem pozabila doma odvit.»
 Mož: «Le brez skrbi, ne bo dolgo gorelo, saj sem jaz tudi pozabil zapreti pipo pri vodovodu.»

Profesorska.

Profesor je pozabil doma knjige in se je vrnil ponje domov. Pred svojim stanovanjem je pozvonil. Služkinja, ki ga ni videla, je zavpila iz kuhinje: «Gospoda ni doma.»
 «Kaka škoda», je zamomljaj profesor in se vrnil v šolo.

Izza zakonskih kulis.

Zakonska dvojica se spre in med njo nastane ljut pretep. Zmaga ona, on pa se skriva pod mizo.
 Ona: «Ali mi ne prideš takoj ven, dedec nemarni!»
 On: «Ne, ne, jaz sem gospodar v hiši, da veš!»

O jeji.

Profesor: «Ti trdiš, da sem razmišljen, da vse pozabim. Glej, da nisem pozabil palice v kavnarni!»
 Zena: «Križ božji, ali ne veš, da si z doma šel z dežnikom!»

Zlobno.

Lilika: «Ko sem vprašala poročnika Miliča, koliko sem po njegovem mnenju stara, mi je odgovoril, da se gotovo sučem okoli tridesetih. Razume se, da sem mu takoj pokazala vrata.»
 Trudika: «Dobro si mu posvetila. Jaz bi mu tudi ne dovolila, da bi se mi prilizoval!»

Premisliti je treba.

Oče: «Vi torej želite mojo hčerko za ženo. Saj vam jo dam, toda skrbi me, če si boste upali preživeti družino, ki vam jo dá Bog.»
 Snubec: «Gotovo.»
 Oče: «Dobro premislite, dragi gospod Zaletel, zakaj naša družina šteje dvanaest članov...»

Za pet drugih.

Podjetnik: «Ko sem vas sprejel v službo, ste mi dejali, da delate za pet drugih. Doslej vaše izredne delavnosti še nisem videl.»
 Nameščeneec: «Gospod šef, saj moram vendar hraniti svojo ženo in štiri otroke!»

Kriza.

Mož: «Draga ženica, zaradi hude krize bova morala opustiti nekatere izdatke.»
 Zena: «Sem že sama mislila na to. Veš, od danes kar lepo prenehaj kaditi.»

Lovska.

Lovski čuvaj je zaslišal strel in pobihal na dotični kraj v gozdu. Tam je videl ležati srnjaka, zraven njega puško, iz katere se je še kadilo, a ob strani stali moža s klobukom v roki. «Zmoliva očenaš, gospod gozdar,» je dejal ta mož, «srnjak se je pravkar ustrelil.»

Bogata nevesta.

A: «Vi bi se pa že lahko poročili s kako bogato nevesto zaradi svojih upnikov.»
 B: «Če potrebujejo moj upnik denar, naj se kar sami ženijo!»

Listnica uredništva

Charbonnier les Mines-Puy de Dome. Žal, ni mamo dotične slike.
 Merlebach. Poizvedite, ali francoski zakoni dopuščajo dovoz jugoslovenskih državnoloterijskih srečk! — Humorističnega iista sedaj ni!
 Križevci pri Ljutomeru. Prejeli smo pismo s podpisom Matilde Slanove. V pismu pravi podpisana, da še ni umrla, kakor nam je poročal neki dopisnik, ki je podpisal ime neke gostilničarke. Mi drage volje objavljamo ta preklic, dasi seveda zopet nismo gotovi, če v pismu podpis ni ponarejen. Prosimo nam naklonjene bralce iz Križevcev, oziroma iz tamošnje okolice, da nam po možnosti naznanijo lopova, ki si izmišlja laži in nam jih pošilja. Seveda smo vrgli v koš že celo vrsto takih dopisov, vendar pa nismo verjeli, da se dobi človek, ki bi se igral s tem, da želi drugim prezgodnjo smrt. Kdor drugim jamo koplje, sam pade vanjo! Našemu prijatelju, ki nam bo prvi pokazal pravo sled za sleparjem, bomo pošiljali v nagrado za vse leto naš list brezplačno. Ime onega, ki nam bo izdal sleparja, ostane tajno.
 Turiška vas. Radijske programe dobimo za objavo vedno prepozno.
 Veržej. Imate morda prav, a zamera bi bila prevelika in je tudi nepotrebna!

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje drgnjenje, o načinu kako se žival prisili da je mirna, o dvi ganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, ki pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izclenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, criski, zaprtju, koliki, nape njanju goved u ovac, pri tu ih pred metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopan u s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Glasbila za vse!

Violine od Din 63.—
 Git. re od Din 109.—
 Trompete od Din 480.—
 Harmonike od Din 63.—
 Kromatične in klavirske harmonike, vsi jazz-instrumenti.

Zahteva te veliki brezplačni

CENIK od

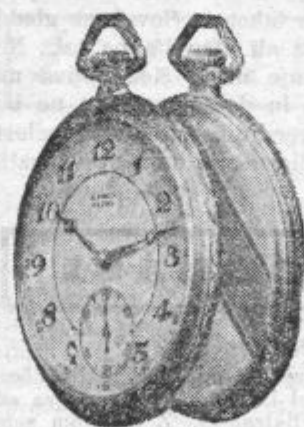
na večje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINELL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en pouk - sviranju. Navod-la v ceniku.

Ure, zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro tvrdka

H. Suttner

Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4.

Tvrdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštnine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Nervoznost, artriti, izmučenost in druga trpljenja.

Njihovi vzroki in nova metoda zdravljenja z nasičenjem organizma s fiziološkim ekstraktom (karkršen je «Kalefluid») iz življenjskih žlez mladih, zdravih in močnih živali.

«Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah. V prodaji so stekleničice tudi po 60 Din.

Brezplačno detaljno znanstveno literaturo «Preporod» zahtevajte pod naslovom: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković. 375

Najnovejšo dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Izšla je

Blašnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932.,

ki ima 366 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V «Veliki Pratici» najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji — solnčne in lunine mrke — pošne določbe za Jugoslavijo — lestvice za kolke, pobotnice, kupne pogodbe in račune — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu — vse sejne na Kranjskem, Koroškem, Stajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in Južjski Benečiji — pregled o koncu brejosti živine — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v minulemu letu — tabele za računanje obresti — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din. «VELIKA PRATIKA» se dobiva v vseh večjih trgovinah, lahko pa se naroči tudi pismeno pri založnici:

tiskarni J. Blašnika nasl., d. d. v Ljubljani.